

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő: HEGEDŰS NANDOR

Felelős szerkesztő: MARÓT SANDOR

Gyulafehérvár

Ma, a gyulafehérvári nemzetgyűlés hatodik évfordulója alkalmával úgy találjuk, hogy minden szónál és kommentárnál jelentősebb, magának a gyulafehérvári hazának szöszterinti szövege:

I. Erdély, Bánát és Magyarország össze románjainak nemzeti gyűlekezete, összegyűlvén jogosított képviselőik által Gyulafehérváron; kinyilvánítják e románoknak az összes általuk lakott területeknek Romániával való egyesülését. A nemzetgyűlés kinyilvánítja különösen a román nemzet elidegeníthetetlen jogát egy Bánáthoz, mely a Maros, Tisza és Duna folyók között fekszik.

II. A nemzetgyűlés fenntartja fent jelölt területek ideiglenes autonómiáját, az önálló választói jog alapján megválasztandó alkotmányozó gyűlés megalakításáig.

III. Ezzel kapcsolatban az új román állam megalakításához a nemzetgyűlés, az alapelveket a következőket proklamálja.

1. Teljes nemzeti szabadságot az összes együtt lakó népeknek. Minden nép elhatárolhatja, igazgathatja magát és bírálhatja saját nyelvén, saját kebeléből választott egyének által és minden népnek a lesz képviselhetni magát a törvényhozó testületben és az ország kormányzatában, az azt alkotó egyének számának arányában.

2. Egyenlő jogosultságot és teljes felelősséget autonóm szabadságot az állam összes vallási számára.

3. Egy tisztán demokratikus irányzatú tökéletes megvalósulását a közelet minden terén. Általános, közvetlen, egyenlő, titkos, községkénti választójogot, minden módon, mindkét nem számára, az életével, a községekben, megyékben és parlamentben való képviseltetéshez.

4. Tökéletes sajtó, egyesülési és gyűlési szabadságot minden emberi gondolat szabad terjesztését.

5. Radikális földreformot. Összeírta az összes birtokokok, különösen az egybirtokosok. Ezen összeírás alapján megszüntetve a hitbizományokat és azon az alapján, hogy a latifundiumok a szükség mértékben csökkentessenek, lehetővé teszi a földnépek, hogy tulajdonként megkapják a földmunkát, legelőt, (dórt) legalább annyit, amennyit ő maga és családja megművelni képes. Vezető elve az agrárpolitikának egyrészt a társadalmi nyelvének előmozdítása, másrészt a termelés fokozása.

6. Az ipari munkásságnak biztosítottak ugyanazon jogok és előnyök, melyek törvényesítve vannak a Nyugat legelőreladottabb ipari államaiban.

IV. A nemzetgyűlés azon óhajának ad kifejezést, hogy a békekongresszus megvalósítása a szabad nemzetek közösségét olyképpen, hogy a jog és szabadság biztosítottak az összes nemzeteknek, nagyoknak és kicsiknek egyaránt, míg a jövőben a háború kiküszöböltesse, mint a nemzetközi viszonyok szabályozásának eszköze.

V. Ezen nemzetgyűlésen összegyűlt románok üdvözlik bukovinai testvéreiket, akik megszabadultak az osztrák-magyar monarchia igaigtól és egyesültek az anyaország Romániával.

VI. A nemzetgyűlés szeretettel és lel-

kesedéssel üdvözlí az osztrák-magyar monarchia által a mai napig leigázott nemzetek felszabadulását, nevezetesen: a cseh-szlovák, német, osztrák, jugoszláv, lengyel és rutén nemzeteket és elhatározza, hogy ezen üdvözlötte mindezen nemzeteknek tudomásul adassék.

VII. A nemzetgyűlés alázattal meghajlik azon derék románok emléke előtt, akik e háborúban vértüket ontották eszményünk megvalósításáért, meghalván a román nemzet szabadságáért és egységéért.

VIII. A nemzetgyűlés megelégedésének csodálatának ad kifejezést az összes

szövetséges hatalmakkal szemben, akik fényes küzdelmek által, melyeket egy sok évtizeden át háborúra készült ellenséggel szemben kitartással viseltek, kimentették a civilizációt a barbarizmus karmaiból.

IX. Az erdélyi, bánáti és magyarországi román nemzetek ügyeinek további vezetésére a nemzetgyűlés elhatározza egy nagy Román Nemzeti Tanács létesítését, mely jogot nyer a román nemzet képviseltetésére mindenkor és mindenütt, mindama rendelkezéseket illetően, melyeket a nemzet érdekében szükségesnek fog találni.

Albert Thomas közvetít Románia és Oroszország között ?

Bukarestből jelentik: Politikai körökben Albert Thomas Bukarestbe érkezésével kapcsolatban az a hír terjedt el, hogy Thomas küldetésének tulajdonképpeni célja az, hogy a Románia és Oroszország között megszakadt tárgyalásokat újból felvegyék.

Egyes — még meg nem erősített hi-

rek szerint — ezt a hírt a kormányhoz közelálló körök is megerősítették. A miniszterelnök állítólag kijelentette, hogy szívesen felveszi újból Oroszországgal a tárgyalást, de csak abban az esetben, ha Oroszország feltétel nélkül lemond Besszarábiáról.

Karhatalommal vezették ki a magyar parlamentből a képviselőket

Hat órás vihar és tizenöt képviselő kivételése — Hamis tanúzás vádja Bethlen miniszterelnök ellen

Példátlan izgalom tombolt tegnap délután késő estig a magyar parlamentben. Olyan jelenetek voltak ezek, aminek sem az első, sem a második nemzetgyűlésen idáig nem fordultak elő. Tegnap este a parlamenti események következtében Budapest exponáltabb részeit, különösen a munkás-negyedeket erős rendőri készség szállotta meg. Hatszáz rendőrt, százötven detektívet és 200 polgári rendőrt mozgósított a főkapitányság, hogy elejét vegye az esetleges zavargásoknak.

A parlamenti vihar tulajdonképpen a parlament folyosóján kezdődött meg déli tizenkét óra után. Friedrich István ugyanis több képviselő és újságíró előtt felolvasta a miniszterelnöknek egy levelét, amelyet annak idején Szabó István földművelésügyi miniszterhez intézett. A levél a következőképp hangzik:

Szigorúan bizalmas.

Hivatkozással 1921. május havában kelt átiratára, közlöm, hogy a közlelmezési miniszterrel nyert értesülésem szerint propagandisztikus és pártcélokra bizonyos összegeket levonnak a kiviteli engedélyek kiadásainál. Ezért felkérem, hogy a jövőben az ilyen célú levonásokat előbb velem méltóztassék megbeszélni.

Budapest, 1921. június 11.

Bethlen s. k.

Friedrich István levele természetesen néhány perc alatt köztudomásúvá vált a parlament folyosóján. Bethlen István gróf miniszterelnök is megtudta az ügyet s azonnal intézkedett, hogy a jelzett számú iratokat hozzák le a miniszterelnökségről. Az iratok összehasonlítása után kijelentette a miniszterelnök, hogy az a levél,

amit Friedrich István felolvasott, illetve a lapoknak közreadott hamisítvány, mert éppen legényesebb részében tér el az eredetitől.

Az ülés megnyitása után a levél-ügyet a parlament zárt ülésen tárgyalja. Mikor az ülés ismét nyilvánossá válik, Szcitovszky elnök a napirend vitáját akarta lefolytatni. Ez ellen elsőnek Györky Imre képviselő tiltakozott. Az Esküdt-úgyról a zárt ülésen olyan nyilatkozatok hangzottak el Bethlen István gróf és Mayer János részéről Györky szerint, amelyek feltétlenül kell, hogy érdekelték a nyilvánosságot.

— Különösen szükségesnek látom a dolgok tisztázását a tegnapi és mai tárgyalás után, azután, hogy a miniszterelnök megjelent az Esküdt-per tárgyalásán, mert ma itt egy levél közöltetett, amelynek tartalma homlokegyenest ellenkezik azzal, amit a miniszterelnök úr bírói kihallgatása során előadott. Tisztázandónak tartjuk azt a kérdést, hogy a miniszterelnök úr ott a tárgyaláson hamis tanu-vallomást tett-e, vagy sem.

Györky kijelentésére óriási vihar tört ki a jobboldalon.

— Mégis csak hallatlan ilyet mondani,

kiabálták a jobboldali képviselők. De nagy volt az izgalom a baloldalon is. Az elnök a nagy viharban erősen csenget és megvonja Györkytől a szót. Györky azonban tovább folytatja beszédét. A jobboldal és baloldal egyszerre viharos szavakban tör egymásra, miközben inkább csak látni lehet, hogy az elnök azt a javaslatot akarja tenni a nemzetgyűlésnek, hogy Györkyt magatartása miatt utasítsák a mentelmi-

bizottság elé. Vázsonyi magából kikelve teletűzével kiáltja:

— Csak a festemen keresztül!

Az elnöknek valahogy sikerült szünetet elrendelni. Györky azonban a szünet alatt is tovább beszél. Mikor szünet után a képviselőknek az a része, amelyik szünet közben kiment a teremből, szintén visszatért, a tárgyalást ismét nem lehet folytatni a szenvedélyes összeszólalkozások miatt. Scitovszky Béla elnök nem bír rendet teremteni, elhagyja helyét, amiből megtudják a képviselők, hogy az ülést felfüggesztették. A teremőrök integetni kezdenek a karzatok felé, amiből nyilvánvalóvá válik, hogy az elnök saját hatáskörében zárt ülést rendelt el.

A zárt ülés elrendelése csak fokozza az izgalmakat. Óriási hullámlázás támad a folyosón és az ellenzéki képviselőkön leirhatatlan izgatottság vesz erőt, mert Stampa százados palotaőrparancsnok vezetésével hat palotáor tűnik föl a folyosó felől. Hegyemegi Kiss Pált elfutja az indulat és magából elkelve valósággal ordít a folyosón:

— Ez gázság! Szégyen! Gyalázat!

A palotaőrség tagjai benyomulnak az ülésterembe. Az újságírók már nem tartózkodhatnak benn, de állandóan hallani az ülésteremből a felzudulást, amit az őrség megjelenése keltett. Hallani Esztergályos János hangját, inkább ordítását, mint kiáltását:

— Hozzá ne merjen nyulni Györkyhez! Magyar nemzetgyűlési képviselő!

Pár pillanat múlva felpattant az ülésterem ajtaja és három palotaőr vezet ki az állandóan tiltakozó Györky Imrét a folyosóra.

— Gazemberek! — ordítja a folyosón végig Farkas István. — Vezessék ki az egész frakciót!

Toll nem írhatja le az izgalmat, amit ez a jelenet a folyosón keltett. A parlamenti örök tuszkolják Györkyt előre és már a baloldali folyosón haladnak. Zúrzavaros ordítások tölti meg az egész folyosót.

Amikor az újból megnyitott ülés előtt Scitovszky elnök az emelvényre lép, a szocialisták állandóan verik a padokat és ezt kiabálják feléje:

— Györkyt vissza kell hozni! Hozzák vissza Györkyt!

Scitovszky Béla elnök végül is megint felfüggeszté az ülést. Általában egész délután állandó botrányok közepette folyik le. Nemcsak a szocialista képviselők vannak végsőkig felháborodva a történt erőszakosságok miatt, hanem többek között Szilágyi Lajos is a legélesebb kirohanásokat intézi a miniszterelnök és a házelnök ellen. Az izgalom hol csendesedik, hol pedig újból fokozódik, de tetőpontját akkor éri el, amikor este 7 óra körül a főterembiztos és a parlamenti őrség kapitányának vezetésével megjelenik az ülésteremben a parlamenti örök sisakos csapata. Esztergályos Jánost, Propper Sándort, Payer Károlyt és összesen még tizenkét képviselőt páratlan izgalom közepette vezetnek ki a teremből.

Szilágyi Lajos ekkor az elnök többszöri figyelmeztetése ellenére újabb szitkokkal fordul a miniszterelnök felé s stennori hangon átsüvi a nagy hangzavaron:

— Nem akarunk ezzel a közönséges gonosztevővel tovább tárgyalni. Hívány, aljas gazember! A bíróság előtt közönségesen hazudott!

Ulain Ferenc ezt kiáltja a kormányparti képviselőknek:

— Bethlen István adta el az országot!

A főterembiztos ekkor már Szilágyi előtt áll s közli vele, hogy az ő kivételére is utasítást kapott. Szilágyi Lajos fel-

pattan helyéről és gyors léptekkel kifelé tart. Az ellenzék viharos éljenzéssel és tapssal fogadta Szilágyi viselkedését.

Bethlen István miniszterelnök mikor a zajongó képviselők kivetésével a késő esti órákban a nyugalom némileg helyreállt, visszautasítani próbálta az ellene elhangzott vádakat. Argumentumai azonban nagyon gyöngék voltak.

Magától értetődik, hogy a parlamenti események egész Budapest nyugalmát főlzaklatták. Az izgalom csak éjjel felé szűnt meg, amikor is a rendőrség mozgósítását is megszüntették.

Magyar bíró az ügyvédvizsgáló bizottságban

A nagyváradi királyi ítélőtáblán az ügyvédvizsgáló bizottság tagjainak megválasztásánál

A rendes tagoknál megegyeztek abban, hogy egy regáthelyi és egy erdélyi bíró legyenek a bizottság tagjai, a pótlagoknál a regáthelyi bíró egyhangulag keresztülment, a másik helyre egyenlő szavazatot kapott dr. Chetian Simon táblabíró (erdélyi) és Panu Titusz táblabíró (regáthi). A választást elhalasztották s időközben felmerült az a gondolat, hogy egy erdélyi magyar táblabíró kellene bevételezni az ügyvédvizsgáló bizottságba abból a szempontból is, hogy a kisebbségi bírák is képviselőket nyervek.

Dr. Kis s Dóme szenátor, az ügyvédi kamara dékánja szintén ezen az állásponton volt s kifejtette, hogy nem elég a törvényt alkalmazni, hanem ismerni kell a törvény keletkezésének indokait, a joggyakorlatot s a törvény szellemét.

A királyi tábla tegnap újból teljes ülést tartott Stancescu Stefan elnökletével. Az ülésen Chetian Simon dr. és Panu Titusz táblabírák visszaléptek a jelöltségtől. A teljes ülés ezután a második pótlagságra egyhangulag dr. Fekete József (magyar) táblabírókat választotta meg. A bíróságnál tehát megkezdődött a kisebbségek számbavétele nemcsak akkor, mikor hivatalokból el kell őket távolítani, hanem amikor jogot is adnak nekik.

Mit mond a Carol Lassen-cég nagyváradi igazgatója

A „Nagyvárad” adott hírt először arról, hogy az Angol-Oszták Bank büntügyi zárlatot vezetett a nagyváradi Carol Lassen-cég és két volt igazgatója vagyonára. Koppel Arthur igazgató erre vonatkozólag a következő nyilatkozat közlésére kért fel bennünket:

— Angol-Oszták Bank nagyváradi fiókja a szábanlevő 250.000 lej folyószámlahitelt a Carol Lassen-cég berlini fiókjának készfizető jóvállása mellett nyújtotta nekünk, azonban a hitelt nem mi vettük igénybe, hanem a berlini fiók. Ezért aztán a bank felszólítására nem voltam hajlandó a követelést megtéríteni.

— Meg kell jegyeznem, hogy a nagyváradi Carol Lassen nem tiókja a berlini cégnek hanem önálló romániai vállalat, amelynek központja Kolozsváron van s amely csak adminisztrációs tekintetben volt Berlinek alárendelve.

— Amikor a németországi cég fizetéseket nem tett, a bank a folyószámlahitelt 5 nap felmondta. Én erre — tekintettel Berlin nehézségeire — hajlandóan mutatkoztam arra, hogy a tartozást rendezzem. Fölkerestem S. getti igazgatót, aki tíz napi haladékért 535 000 prima könnlévőség lekötését és 250 000 váltófedezetét követelte. Minthogy én ebbe nem mentem bele, a tárgyalások megszakadtak. Erre a bank csődryitást kért ellenem erre azonban az első tárgyaláson haladékot kért. Ezenkívül polgári pert is indított ellenem amelyben volt a perfelvételi tárgyalás. Ugyancsak pert indított a bécsi és berlini fiók ellen is.

— Szeptember végén aztán újabb tárgyalások indultak meg közöttem és a bank között, amelyek folyamán felajánlottam 100 000 készpénzt, 3 drb. 50 000 lejes 30 napi fedezőt és ezenkívül 500 000 lej prima könnlévőség lekötését. Enek fejében azt követelte, hogy a bank a pereket vonja vissza. Miután a bank a bécsi és berlini pereket visszavonta nem volt hajlandó, tárgyalásaink újból megszakadtak.

— A büntügyi eljárás ellen — amely teljesen indokolatlan, hiszen én a cég tartozásaiért nem lehetek felelős — a felfolyamodást megtiltam.

Magyar Anekdótakincs

A népszellem végtelen mezején a legszínesebb virágok közül valók az anekdoták. Ezek, — amellet, hogy megbecsületlen értéket jelentenek a történetírás monográfus, az író, a filológus, a pszilógus stb. számára, egyszerűval tudományos becsek is van — elsősorban drágaságok azért, mert finom nemesítő szórakozást nyújtanak a nagy olvasó közélet minőségének megnyilvánulása valóban gazdagon telmelt az anekdoták, amelyeknek legtöbbször kacagató szellemessége mellett, nyszerűen megvilágítja egy-egy korszaknak egy-egy kiváló individuumnak a lelkét. Valóban kincs az a rengeteg anekdota, amit a zseniális magyar polihisztor Tóth Béla oly hallatlan gondnal összegyűjtött és legnagyobb részét az ő páratlan zamatú magyar nyelvén fel is dolgozta. Téli pökön, pattogó tűz mellett aligha nyitott nagyobb élvezetet bármely más könyv olvasása, mint a Magyar Anekdótakincs, amelyet a Hegedűs Hirlapiroda kölcsönvtára tekintélyes anyagi áldozattal megszerezett és minden előfizetőjének közzétételével rendelkezésre bocsát.

* Ki árusít gyermek, fiu és leánycipőt? Csak a „Fecske” áruház Zsigmond és Adler Str. Nic. Jorga (Zöldfa) 8. sz.

Mozgósínházaink műsora.

DORIAN

Ma, vasárnap utoljára

Maharadzsa győzelme

Kalandor film 6 felvonásban.

A főszerepben:

Luciano Albertini.

Vasárnap d. e. fél 11 órakor

Gyermek matiné

a Dorian Filmszínházban

PASSAGE (volt Vigadó)

Ma, vasárnap utoljára

Gyermek sirhantja

Amerikai dráma 5 felvonásban.

Ezt megelőzi:

Marcia mindenestül

Burleszk 2 felvonásban.

Hétfőn bemutató

Oceán vándora

Dráma a nyílt tengeren 6 felv.

Dorian film.

Maradék cipővásár a Selejtes Cipőáruházban.

AZAZ ÉVE ALVÓ SZINIGAZGATÓ

— Ham's gehört? Unser armer Herr Hippocrates hat heut um Mitternacht im Gade Domini geendet.

A magyar polgártárs kerekre rémült szemekkel bámult a német polgártársra, mid hazaszaladt. Teleújságolta az udvart a vásszal s a Sónáz és a Kapucinus-kóro környéke csakhamar megtelt sóhajokkal. Váradnak gyásza volt. Annak a Váradnak, amelyik még így nézett ki:

A Körös jobbpartján elszórt házak ma terjednek túl a mai Sal Ferenc és Sarovezky-utcaikon. A Lukács György-utca, Schlauch-tér, a Rákóczi-utnak a közúgyigazgatóságig terjedő része egyetlen ugar, csak a közközház épülettömbje a baljós ridegséggel a pusztaság fölött. Aramai katolikus püspöki rezidencia, a kanonoksor szinte már nem is tartozik a városhoz, annyira kiesik a forgalomból.

A hír, hogy Biharvármegye felsere élkor meghalt, mégis pillanat alatt jutott a kanonokokig. Lajcsák püspök, a magyar színészet hivatalból való ellensége a „tudományok főigazgatója” mikusan legyintett ápolt, lazúrgyűrűs újjal:

— Ezentul könnyebben végezhetünk a médiásokkal!

Sárga frakkban a ravatalon

Az igazi Váradon, túl a Körösön azonban nagy és őszinte volt a fájdalom. A nagypiactéren két hatalmas töltés között, melyek a későbbi Kossuth Lajos-utca és a Kolozsvári- s a Zöldfa-utcaát a ár bejáratával kötötték össze, felnyüzött a nép. Kofák, boltosok s a Csáky-le nagy gabonarakarék emberei bolygva néztek a volt Rhédey-telek felé, ahol ma az ortodox zsidótemplom áll. Ott emorlott a gyászház, azon a telken, ahol szegény Hippocrates, a vármegye hites csere föl akarta építeni az első magyar landó színpadot.

A halott férfi előkelően hevert a ravatalon. Dohánysárga frakkja alól oly képen derengett a brokátselyem, gyöngy-árpityék, melyen kivágot zsiléje, amilyen kékek csak a nagy, tiszta, fényes szelei voltak életében. Azok a szemek, amikről ezernyolcszázhuszonégy november harmincadikán az élettől együtt örökre kiolvadt a magyar színészet ránti páratlan lelkesedése.

Egy dicsőséges insolvenca

Tíz éven keresztül volt direktora Sándorffy József az első rendszeres nagyváradi színtársulatnak, 1814-től kezdve 1824-ben bekövetkezett haláláig.

Erre a tizesztendőre ráfizette egész ősi vagyonát, abban az időben halatlanul nagy pénzt: harminckétezer hatszázötvenkilenc forintot és ötvenhárom krajcárt, mint feljegyzéseiből kitűnik.

Wesselényi Miklós után ő hozta tehát a legnagyobb áldozatot színészetünkért. Sőt a Sándorffy áldozata relatíve fölül is mulja a Wesselényiét, ha tekintetbe vesszük, hogy a zsidói báró mögött aránytalanul nagyobb, mérhetetlen vagyon állott tartalékként. A Sándorffy harminckétezer forintjában benne volt az utolsó krajcár, de benne volt az orvos-direktor drága egészsége is. Nézem az ezernyolcszáztizesevekből való arcképét, a borotvált, csak kötlettel övezett színészi arcot: — rajta a rüdvész letagadhatatlan jeleivel. Ez az arc már elárulja a gondokat, amik Sándorffy megölték, sirba sorvasztották. Elhetett volna pedig gondtalanul. Fialtsága a legragyogóbb bécsi környezet-

ben telt el. Ott volt medikus a császárvárosban, amikor József császár puritánsága, zsugori kalapossága még nem tudta kiölni a wianerekből Mária Terézia luszusát, pompakedvelését. De Bécsből Sándorffy nem a fényűző jölétet érezte ki, hanem a magyar testörök felhőrajzoló álmodozását, hogy hazájuk szellemi állapotát valaha a bécsi színvonalra emelhetik. Bálak, balettek, koncertek édes zürjéből egyetlen nosztalgiát hozott magával ő is, amikor visszatért, hogy Nagyvárad és Debrecen között felváltva töltse életét. A nyugati kultúra látogatását várta a hazai hajlékba, virrasztotta törhetetlen hittel a hajduvárosban s a Körös partiaín.

Csokonai Mihály háziorvosa

Maga is több ízben fogott tollat a kezébe, hogy szerény írói képességeivel lendíteni igyekezzék a nemzeti nyelv vajudó ügyén. Lefordította a magyar színpadokon első közt előadott operettek egyikét, Rautenstrauch „Megszabadító” című énekes szerzeményét s több évig tartotta fön a „Magyar Hirmondó” újságot. Szoros barátságot tartott fön Debrecen íróival, Földi Jánossal, majd Fazekas Mihállyal, de különösképpen Csokonaiával.

Hattyalában, amit Csokonai csaknem a mai expresszionizmusig átvirágzó örökifjúsággal írt néhány nappal halála előtt „Tüdőgyuladásáról”, az orvos Sándorffyban jelöli meg azt a barátját és ápolóját, akiben pillanatnyi javulásában élete megmentőjét üdvözölheti:

„Innen savanyú ázóttokkal
Pusztás barlangok fojtanak;
Amonnan kerti balzsamokkal
Hígabb szellők útjának.
Fülok, lehellek; fázom, gyülok,
Vagy egy kivégez már, vagy más
Ajulok, érzek és ocsulok:
Minő derülés ez, nagy ég?
Sándorffym ül ágyamnál... s ennek
Köszönhetem hogy élek még?
Zendülj, echózz, esti csöndesség!
A hála engem dalra ránt.
Telj bé, kettős szent kötelesség,
Az orvos és barát eránt!”

Csokonait nem tudta megmenteni az életnek, de igen nagy része van abban, hogy a mult század első felének soha utól nem érhető színésznevedéke egészségesen, dicsőségesen talpraállt. Ő adott kenyeret Kántornének, Szentpétery Zsigmondnak s színészetünk annyi más későbbi halhatatlanjának. Ő tartotta fenn tíz éven át az önálló nagyváradi színtársulatot s küldte színészeit Váradról Debrecenbe, Aradra, Szegedre oly időben, amikor Kolozsvárott Wesselényi halálával egyidőre már lealkonyodott, Pesten még fel sem kelt az állandó magyar színészet fényes nappala.

Csődbement s egy 300 kötetes színeszeti könyvtáron kívül gondnoknál egyebet nem hagyott övégy hitvesére. Halála után több mint huszonöt évig Várad csak átmeneti állomása volt más városok színészeinek.

A legnagyobb temetés a régi Váradon

...December másodikán délután temették el óriási részvét mellett Sándorffyt az ősi-temetőbe. A gyászkocsit a Rhédey-család nyolc lova vona feketében s a vármegye lovas hajdui kísérték. Egykorú levelek följegyzik, hogy temetésének ideje alatt csodálatosan nagy pihékben szállingált a hó, mégis ragyogó nap sütött az utvonalon. Mikor a sűrű rendekbe sorakozott temetési menet kikanyarodott a Sónáz felől a piaci töltésre, a sátrakban,

boltokban és műhelyekben a város iparosai és árusai beszüntették a munkát s csatlakoztak a gyászolók amugy is igen nagy tömegéhez.

A kocsi már a Szent László-templom előtt dőcögött lépésben, amikor a tömeg vége még mindig a kapucinusok előtt szorongott.

Csak hogy ez a nagy részvét nem Sándorffynak, a színgazgatónak szólt, hanem a doktor Sándorffynak, aki évtizedeken át ingyen gyógykezelt szegénysorsu betegeit. Az ősi-temetőben felállított sírköve sem emlékezik meg arról, hogy Sándorffy színgazgató volt.

Mint a szenvedő emberiségnek orvos barátját, Biharvármegye első fizikusát s mint aki hippokratesi eszével az orvosok Cicerója volt, jelöli meg a vörösgránit sírkő annak a férfinak földi hivatását, aki árnyékában aluszik: — immár kerek száz esztendeje.

Legtinomabb
VERESBOROK Goldéder József
eladását megkezdtem. Regina Maria-tér.

Ha elegánsan
akár öltözködni, keresse fel
HERSKOVITS
elsőrangú uti szabó üzletét. Str. Gen. Mosolu (Mezey Mihály-u.) 7.

Értesítés!

Hófehérke Áruház
Piata Unirii (Szt. László-tér)
Sas-palota

Tudatja a nagyérdemű közönséggel, hogy a nehéz pénzügyi viszonyok miatt

összes rőfös árúit 30 napon át 25 százalékos engedménnyel árusítja míg a készlet tart.

Eladásra kerülnek: gyapjú- és mosószövetek, barchetek, flanelek, zefírek, kartonok és vásznak. Ágy és asztal-neműek

minden elfogadható árban

MEGNYILT **MEGNYILT**
FOR GENTLEMEN URI DIVAT SZALON
Rimanóczy-szálló épület Mészáros-utca sarok
Legmodernebb férfi-szabászat
kizárólag angol, skót divat szövetek nagy választékban
MEGNYILT **MEGNYILT**

FOGAK

Arany korona L. 300-tól feljebb
Fém „ L. 100-tól „
készülnek.

EUGEN BERDACH

dentist, Oradea-Mare, Bulevardul
Reg. Ferd. (Rákóczi-ut) 6. I. em.

id: Csütörtök, péntek, szombat, vasárnap.

Izletes házikosztijáról ismeri

Berkovitsné

orth. kóser vendéglője

Sir. Nicolea Iorga (Zöldfa-utca 19. sz.)

(Uj. Welsz Bernadett szemből) renoválva újított megnyílt.
Mérsékelt árak! Előnyös abbonmák!

Szövetkezeti önségély

Irta és az iparosok ismeretterjesztő estélyén
1924 nov. 4-én előadta: **dr. Oláh Béla.**

IV.

Lássuk tehát, mimódon volna ez az országos szövetkezeti program megvalósítható.

Véleményünk szerint elsősorban is külön választandó a már létező szövetkezetek támogatására irányuló tevékenység az új szövetkezetek létesítését célzó akciótól; mert hiszen nem szorul bizonyításra, hogy más és más feladat hárul a kamarákra a már létező szövetkezetekkel és a még ezután alakítandó szövetkezetekkel szemközt. A feladatok említett két kategóriája egyaránt nagy körültekintést, közgazdasági éleslátást és alapos előkészületet igényel.

Vegyük először az új alakulásokat ügyét.

Valamennyi kereskedelmi és iparkamara minden közgazdasági év számára megelőző puhatolózáások és tanulmányozások alapján, egyöntetűleg meghatározott időhatáron belül készítsen szövetkezeti programot, melyben fejtsse ki, hogy

1. a kerület, mely helyeiseiben és mely kisipari szakmában volna megkölt, kívánatos és racoinabilis új szövetkezetek életre hívása?

2. az egyes szövetkezetek a megalakulás időpontjában előreláthatólag hány üzletrészes taggal bírnának?

3. mennyi saját álló és forgótőkével rendelkezhetnének?

4. hány munkást (segédet, tanoncot) foglalkoztatnának a szövetkezet működő tagjain kívül?

5. mennyi hitelre volna megközelítőleg szükségük?

6. mimódon tudnák a szükséges hitelt biztosítani?

7. Mennyi volna az évi termelés megközelítő eredménye?

8. mennyi az évi nyersanyag-szükséglet?

9. honnan és mimódon kívánnák a nyersanyag szükségletet beszerezni?

10. az évi termelés értékesítése biztosítottak tekinthető-e?

11. az értékesítés megkönnyítésére mily intézkedések tervezetnek?

12. lesz-e a szövetkezetnek gépi berendezése, közös műhelye, (műhelytelepe)?

13. kíván-e a szövetkezetek valamelyike állami támogatást igénybe venni?

14. ha gépsegélyt kér, milyen munkagépekre volna szüksége?

15. ha pénzsegélyt (kamatmentes kölcsönt) óhajt, mennyi volna ennek összegszerű értéke?

16. fog-e részesülni a szövetkezetek valamelyike egyéb (városi, kamarai, stb.) támogatásban?

17. a szövetkezet ügyeinek vezetéséről mily intézkedések tervezetnek (igazgatóság, felügyelőbizottság, műszaki vezetés stb.)?

A fenti adatokat tartalmazó szövetkezeti program megszabott határidőn belül a kamarák közös irodájához volna beküldendő, mely a rendelkezésére álló anyagot az e célból összehívandó országos kamarai értekezlet megállapodásaihoz képest feldolgozná és munkájának eredményéről a minisztérium iparfejlesztési osztályához jelentést tenne. A minisztérium aztán értesítené a kamarákat, hogy a tervbe vett szövetkezeti alakulatokat hajlandó-e a költségvetés iparfejlesztési tételének terhére támogatásban részesíteni; megszabná a támogatás mérvét és módját, egyben közölve azokat a feltételeket is, melyektől a támogatást függővé tenni kívánja.

Hasonló volna az eljárás már létező szövetkezetekkel szemben is. A kamarák szövetkezeti programjai idevágólag fő-

ként a következő adatokat tartalmazhatnák:

1. hol, hány és milyen szövetkezetek működnek jelenleg a kamara kerületében?

2. mennyi volt a szövetkezetek évi termelésének eredménye egyenként és összesen?

3. az évi termelvényből mennyit és hogyan sikerült értékesíteni?

4. exportáltak-e a szövetkezetek a vámkülföldre?

5. mily összeget tett ki a vámkülföldre irányított export pénzértéke?

6. mily közszállításokban és milyen eredménnyel vettek részt a szövetkezetek?

7. merültek-e fel a) termelésben, b) a munkaviszonyokban, c) a szövetkezetek vezetésében, d) a hitelszerzésben, e) a nyersanyag biztosításban, f) az értékesítésben oly momentumok, amelyek a szövetkezetek működését előnyösen, avagy hátrányosan befolyásolták?

8. terveztetik-e üzemmagnyobbitás, vagy üzemmredukcio s ha igen, mily mérvű?

9. mi indokolja az üzembővítés, vagy üzemmredukcio szükségességét?

(Vége következik.)

Zománczott edények, konyhafelszerelések a legolcsóbban KUN VASKERESKEDŐNÉL.

MEGNYILT !!!

Hajnal & Rózsa

nagyáruháza

Sir. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca 1.)

**A legolcsóbb beszerzési forrás
Dus választék!**

Divat és kabátszövetek

Velur

Cootsmen

Sifon

Vászon

Színes és fehér damaszt asztal-neműek

Valódi rumburgi vásznak

Bársonyok

Divat-barchetek és velurok

Francia flanelek

Grenadin opál ágyterítő és

függönyre való Tuszorok

Rumburgi női és férfi szebkendők

Kabátbélések és hozzávalók nagy választékban

Előzékeny pontos kiszolgálás

Szíves pártfogásukat kéri

Hajnal & Rózsa

Szabók árendeménnyben
részesülnek.

Zsoldos tanintézet

Budapest, VII. Dohány-utca 84 szám alatt.

a legjobban készít elő középiskolai magánvizsgákra.
Kivonatos és magyarázatos tankönyvek megrendelhetők

Megkezdődött a nagy
karácsonyi vásár

MOLNÁRNÁL

Bulv. Regele Ferdinand
(Rákóczi-ut) 9. sz. alatti

hol uri divat, kötött-
és szövött áruk a

legolcsóbban
beszerezhetők

LINOLEUM

Románia legnagyobb linoleum, viaszos-vászon, gummiár, gummikabátok és szőnyegkülönlegességek szaktüzlete és gyári főierakata.

Haas Lipót

Oradea-Mare, Sir. Regele Ferdinand 5

Raktárak:

CLUJ, TIMIȘOARA

Mélyen leszállított árak!

Viaszos vászon asztalterítő Lei 80-—

Prima futó szőnyeg mtr. — " 97-—

Legerősebb gyökér futószőnyeg mtr. — " 125-—

Ebédli szőnyeg kétoldalt használható — " 1060-—

Linoleum futószőnyeg mtr. — " 155-—

Linoleum ebédli szőnyeg gyönyörű mintákban — " 800-—

Egyszínű barna, zöld vagy terakotta Linoleum helyiségek bevonásához 2 mtr. széles, négyzetmtr.-ként " 302-—

Erős bőrvásznak kárpitosok és kocsigyártók részére " 185-—

Gummi kabátok elegáns fazonokban legjobb gummi-zással — " 875-től

Nagy választék Ottomán takarókbán, ágy garnitúrákban, lábtörők, fall szőnyegek, sár- és hócipőkben, házi és torna cipőkben, mindenféle gummi-árak, iskolatáskák, celluloid gallér és kézelők

Eladás nagyban és kicsinyben

KEPES ELEK

orvosi kötszerész, Sas-passaço 20. szám

Saját készítményű **sérvkötők, baskötők**
speciális kötszerek, női és férfi övszerek

Brilliansékszerek
ezüst árak nagy
választékban
KÁLMÁN
ékszerezésnél
Piafalkivirri Szt. László tér.

PATENT áruházban
1 pár keztyű 39L.

PATENT áruházban
1 pár sokni 19L.

PATENT áruházban
1 pár látyoli harsnya 90

PATENT áruházban
1 nyakkendő 28L.

PATENT ÁRUHÁZBAN

minden a legolcsóbb Sirada Iosif Vulcan (Nagy Sándor utca) No. 1. Klein Simon női kalapüzlete mellett

az elbocsátás veszedelme, ezenkívül melyik tisztviselőnek van nagyobb fizetése mint 6-8 ezer lei.
— Az ügyvédek, szegény kisebbségi, keveset kereső emberek, nekik mindig is nagy hozomány kellett, hát még most! Az orvosoknak, mérnököknek, legalább egy berendezett rendelő, ötszobás lakás, vagy egy gyártelep. Hol vagyunk mi ettől, szegénysorsú lányok.

A szerelmi házasságokban már egyáltalán nem is bíznak? — kérdeztem.

— Nem. Hány példát látott az utolsó öt évben? Megszűnt már ez. Ha létezne még szerelmi házasság, mi lányok, semmi akadálytól nem riadnánk vissza, hogy annak a drága embernek életét beáranyozzuk. Dolgozunk tovább is irodákban és valamivel enyhítenénk a háztartás gondját. Higgye meg, így gondolkodik minden leány, nemcsak én. Irja meg az újságban, hogy nősüljenek már pénz nélkül is, hisz annyi szép leány van a világon...
— Én megirtam, tessék!

Mit mond a völegény jelölt?

A fiatal emberek közül azt választottam ki, akit nagyon komolyan ismerlek. Huszonnyéves, hatnyolcezer lei a fizetése egyik nagy vállalatnál. A nacionalitását kikérdeztem, azonkívül szavaválasztás felől is diszkrétan érdeklődtem, majd kikukkoltam a nagy kérdéssel:

— Miért nem nősül maga meg, mikor olyan szép állása van — törtem rá.

— Ugyan mire nősülnék meg? Igaz, hogy jó állásom van, talán örökösnek is mondhatnám, de haterlei fizetésből nem lehet eltartani egy asszonyt. Egy millió lei hozománnyal azonnal meg nősülnek, akkor el tudnék tartani egy asszonyt és én is urasan élhetnék. Kiszámított pénzből élek most, de ha meg nősülök, ez lehetetlen. Nincs ma már olyan leány, aki megérdemelné, hogy szegényesen is, de vele éljen az ember. Mind önző, számító, jöletét akarják, de pénzüket nincs, miért legyünk mi, fiatal emberek trubadúrosan ideálisok?

Neki is igaza van, a kis banktisztviselőnek is. Itt látható a házasságok rideg, hideg keresztszövege: Pénz, pénz és megint csak pénz...

A szerelmem ma már nem fontos a házasságnál. Ki hallgat a szívére, most, a kényszerigezések, gazdasági válságok idején, amikor véres verejtekkel küzdök mindenki a mindennapi kenyérért. A nagymamánk még emlékezik nagy szerelmekre, forró vágyakozásokra négy-öt éven keresztül; akkoriban a szerelmem minden akadályt ledöntött. Most...?

Ma már szívünkig ért a „Disznófejú Nagy ur” imádata, az arany csörgése, szerelmem nincs és felbomlott idegrendszerű emberek házasságának borzalmai merednek elénk szomorú momentumként...

(b. gy.)

Figyelem!	Női és férfi	Figyelem!
Férfi ingek, nyakendők	Harisnyák, Keztyűk	Leszállított olcsó árakban.
NEUMANN		
Száda General Moşoiu (Kerf-utca) 1. szám		

**! Rendkívüli olcsó !
! bevásárlási forrás !**

RÓNAI & KOHN

kézműár, női, férfidivat üzlete, Sas-passagéban
Dorian Terrasse feljártal szemben.

ooo

Gazdag választék: Női- és férfi ruha

szövetekben

gyönyörű fehérneműekben, selymek és pongyola szövetek minden elképzelhető színekben

Erdély népe

Gyallay Domokos elbeszélő kötete.

Husz esztendővel ezelőtt a Vasárnapi Újság és a többi budapesti lap hasábjairól esendült először kellemesen fel Gyallay Domokos neve. Amit írt, olyan volt, mint a buza: egyszerű, nem cifra szavak sallangjától hangos, de értékes, csupa erő, a magyar írás, a magyar nyelv tiszta aránya minden sora. Volt azonban az akkori kritikuskok szerint egy hibája: minden ízében erdélyi volt. Elbeszéléseinek talaja, meseje, akadályainak vére, husa, beszéde, minden gondolata az erdélyi hegyek közé illett. Ott termett, mint az Adonis Valciana virág, amely Erdélyen kívül nem terem sehol a világon. Ma tudjuk már, érezzük, hogy ez a legnagyobb érték Gyallaynak s azoknak a keveseknek, akik Erdély írói közé számíthatnak.

Most rövid egymásutánban második kötete jelenik meg Gyallaynak. Az első, az Ősi rögön az erdélyi novella-irodalom gyöngyei közé számítható. A régi Erdély, régi Kolozsvár, a fejedelemség korának levegője és a falu, a Gyallaynál jobban kevesek által ismert falusi élet pezsdül ki sorraiból a háború utáni időkig olyan tisztán, opálos színekkel, mint a küküllőmenti bor. Ezt a kötetet a kitűnő erdélyi könyvkiadó: a Minerva adta ki, most pedig a Föld népe címen egy kötet elbeszélése a Ludwig Vögenreiter Verlag berlini cég magyar osztályának kiadásában jelent meg a pozsonyi „Concordia” nyomásában.

A könyv címe már kifejezi a tartalmát is. Stilizált búzaföldön arató székelylegény markáns rajza díszíti a címlapot s ez az alak, amelynek kalapján virág s pántlika díszlik, szimbolizálja Gyallay mostani írásait. Amint Mikszáth elbeszéléseiben a palóc föld lelke tükrözik vissza, éppen úgy sugárzik felénk Gyallay mostani kötetéből is az erdélyi nép lelkének szépsége, vágya, könnyes, borús, vagy napsugaras élete. A néplelekben, különösen az erdélyi nép lelkében sok a humor. A székely paraszt, a vadrózsák dalainak hallhatatlan szerzője tele van humorral, pajzansággal s ezt Gyallay mikszáthi készséggel pompás magyarsággal tudja visszaadni. A megállapodott régi tollforgató fejelemzésességnek tudható be, hogy nem mond többet a szükségessé és lelki problémák megajzolásánál néhány szóval ki tudja fejezni szívükhöz érően amit akar. Elbeszéléseit nem nyújtja el hiábavalóságokkal és nagyon sokat ad a mesére. Nagy tragédiákat mestéri könnyedséggel néhány oldalon, sőt néhány szóval old meg. „Az apa” című háborús elbeszélése a világirodalom bármelyik háborús elbeszélése mellé odaállítható. Hasonló az „Utolsó ütközet” című is, amelyben a hazatérő katona felzavart lelki világát izgalmas, idegrázó leírásban rajzolja meg az ő egyéni stílusával, amely ment minden modorosságtól, tisztán cseng, mint az ezüst.

A tizenegy elbeszélés zömét úgy szövi át a humor, mint a fehérvirágok az erélyi rétek szőnyegét és nem tudjuk, hogy volna még valaki, aki olyan friss színekkel és finoman tudná megfesteni az erdélyi papiházak és földmivelő népünk háza táját, levegőjét s az abban élők lelki életét, mint Gyallay Domokos.

Az erdélyi irodalomnak nagy nyeresége az ő „Ősi rögön” és „Föld népe” című két kötete, mert

benne nem a mesterkelt, hanem a hamisítatlan szépségeiben gazdag Erdély táru élénk első stilsza tollából.

A berlini könyvkiadó nagybecsű munkát végzett Gyallay könyvének kiadásával, mert a magyar családok asztalára ma a Gyallayak könyve kerül, hogy kerüljenek, hogy fajunknak rajongójává gyenek, nagyobb szeretettel nem ír, őszintébb sággal nem választja meg belőle vett témáját mint Gyallay Domokos.

A nagyon olcsó könyv megrendelhető Károlyváron a „Pásztortűz” szerkesztőségében.

DELAVARE BOR
különlegesség ismét kapható
Goldföder Józsefnél, Regina Mariánál

Nagy elárúsítás

óriási raktár miatt **téli kabát-
szövetekben**, öltöny és
öltő szövetek legolcsóbb árban.
HAVAS és GRÜNFELD
posztóruház, Avr. J. (Kossuth-) u. 8. — Címre figyelem!

**SÁRCIPŐ HOCIPÓ és TORI
CIPŐ prima gyártmányu
választékban reklam árban
kapható**
HAAS LIPO T
Linoleum üzlete, Bul. Regele
Ferdinand 5.

Uriszabó üzletünk

a „Sas-passagéban”
megnyitottuk
hol a legkényesebb ízlésnek megfelelő elsőrangú divat ruhákat készítenk a legszolidabb árakban

Bacsó és Braun

HÓCIPŐ és KALUCSN
legjobb minőségben
REICHARD DEZSO
cégnél kapható.

ITT A TÉL

**Jövünk az olcsó cipőkkel
rövid ideig** szabott, olcsó árainkkal

November 20-tól kezdve

15% engedménnyel árusítunk

Derby (volt Hungária) Cipőgyár R-t.

FIÓKÜZLETEINK: I. Bul. Regele Ferdinand 2. Bazárépület.
II. Str. Avram Iancu (Kossuth-utca) 5. Gyárépület.
III. Str. N. Iorga (Zöldfa-utca) 7.

Igmándi kurák otthon. Minden háztartásban áldásos, ha kéznél van egy füveg SCHMIDTHAUER féle Igmándi keserűviz, mert szükség esetén reggelizés előtt fél pohárral használva gyorsan és alaposan eltávolítja fájdalom nélkül a gyomorban és belekben rejtőző csirját számtalan komoly betegségnek és elejét veszi ezáltal a baj további fejlődésének a szervezetben. Kapható minden gyógyszerárban és jobb fűszerüzletben. **H**

Az „Igmándi” nem tévesztendő össze másfajta keserűvizekkel.

Románia nagy című sajtó alatt

Nincs a világnak olyan része, ahol ne ismerék a Rudolf Mosse Rt. hirdetői. A cég hatalmas szervezettel az egész világra behálózta. Newyorktól Londonig, Kijótól Pekingig mindenütt, ahol emberek, iparosok és kereskedők vannak, ismertetik a cég nagy hírét. A cég tevékenységét, amelyet a Rudolf Mosse-cég gazdasági élet kifejtése érdekében végez.

Indezt pedig abból az alkalomból tudjuk meg, hogy a cég Bukarestben tartotta romániai központját, amely meg is kezdte működését és szinte nemzetközileg kiadja Románia első nagy című sajtóját, amely a cég közismert kiadványának mintájára két, mintegy 4000 oldalas nagy kötetben tartalmazni fogja az ország összes bankjainak, iparosainak és kereskedőinek pontos névjegyzékét.

Rudolf Mosse-cég a nagyváradi körzet (ihar-, Szatmár- és Máramarosmegye) területére a nagy című szerkesztési tevékenységével Faragó Rezsőt bízta meg, aki hozzá is fogott a nagy munkához.

A nagyváradi fiókigazgatóságot és szerkesztőség megbizottait már látogatást is tett több előkelő nagyváradi cégnél és a helyi előrelátható volt, mindenütt azzal a meggyőzővel fogadták őket, amely a nagyváradi Mosse-cég minden vállalkozásának kiadványát.

Összességében tartjuk annak hangsúlyosát, hogy ez a című sajtó a romániai gazdasági életnek nélkülözhetetlen szerves részévé lesz, azonban nemcsak hogy a helyi gazdasági faktorainak fog helyi tájékoztatást szolgálni, hanem egy-egy képviselője a nagyváradi romániai gazdasági életet a külföldön is, ahol minden konzul, kereskedelmi attasé és kereskedelmi kamara meg fogja kapni a nagyváradi Mosse romániai című sajtóját.

Gyermekekről Egyet és ruhakiosztása

Napközi Otthonok megkezdik működésüket

A nagyváradi Gyermekbarát egyesület a hírtől kezdve a nagyváradi című sajtóval ismét megkezdte áldozatos tevékenységét. Az egyesület igazgató-választmánya a városi bizottsággal megbeszélte, hogy a nagyváradi Bank helyiségében népes gyűlést tartott, ahol a város nemesszövetségének nagy számú képviselője volt.

Dr. Adorján Armin ügyvezető elnök ismertette az egyesület célját. Visszatért a nagyváradi Gyermekbarát Egyesület több évtizedes működéséről. Nagy számmal vannak a nagyváradi iskolákban, akik cipő és ruha hiányában a beállított követelmények nem képesek az iskolákat látni. Sürgős intézkedésre van szükség.

Reismann Mórné alelnök bejelenti, hogy az egyesület a nagyváradi című sajtóval ismét megkezdte áldozatos tevékenységét. Az egyesület igazgató-választmánya a városi bizottsággal megbeszélte, hogy a nagyváradi Bank helyiségében népes gyűlést tartott, ahol a város nemesszövetségének nagy számú képviselője volt.

Cziller Imréné a napközi otthonbizottság elnöke beszámolt ezen intézmény áldozatos munkájáról. Javaslatára az egyesület elhatározta, hogy a nagyváradi Otthonok működését két helyen, a Téli és Női utcákon azonnal kezdik meg, úgy, hogy a két helyen a reászorult gyermekek déli melegezésében fognak részesülni.

Az igazgató-választmány örömmel vette tudomásul az elhangzott jelentéseket és a nagyváradi című sajtóval ismét megkezdte áldozatos tevékenységét. Az egyesület igazgató-választmánya a városi bizottsággal megbeszélte, hogy a nagyváradi Bank helyiségében népes gyűlést tartott, ahol a város nemesszövetségének nagy számú képviselője volt.

Öltözési hiányos, ha nincs a Bráza környéki. Kapható mindenütt. Aszódinál Sas-palota bel- és külföldi kávéház, cukorkavásár, olcsó árakban kapható.

Az első magyar képviselői beszámoló Romániában

Sándor József nagy beszéde Sepsiszentgyörgyön

Tegnap, szombaton délelőtt tartotta meg Sándor József kamarai képviselő sepsiszentgyörgyi beszámolóját. A magyar képviselő kerületében óriási érdeklődés nyilvánult meg a beszámoló iránt.

Sándor József vázolta azt a tevékenységet, melyet a Magyar Szövetség, majd a Magyar Párt megszervezése körül folytatott. Majd áttért parlamenti küldetésének ismertetésére. Ezeknek a harcoknak ismertetéséből különösen a honossági törvény tárgyalása s Tatarescu miniszternek a Magyar Párttal folytatott tárgyalásairól leleplezett kulisszatitkok találkoztak Sándor József választóinak nagy tetszésével.

— Február huszadikán — mondotta Sándor — a honossági törvény tárgyalásakor kimutattam, hogy a javaslat legfőbb intézkedései ellentétben állanak a békeszerződés megfelelő pontjaival s ezért erőlyesen tiltakoztam, hogy ez alapon, jogszabályi román honpolgár magyarok az országból kiutasíthatók és eltávolíthatók legyenek. E javaslat tárgyalásánál egy volt magasabb bíró, mint előadó képviselő a szövekről azt követelte tőlem hogy egy magyar képviselő felejtse el magyar voltát, ha a parlamentbe lép, lelkemből kiáltottam oda, hogy: Soha, soha, soha! — Egy renegát magyar képviselő, aki magát nagy jogásznak adja ki, ellenében azt bizonygatva, hogy a békeszerződés intézkedése rossz, de a törvényjavaslat jó s hogy nem volna boldog, ha én őt valaha valamiben helyeselném, én rabulistának neveztem őt, a békeszerződés védelmére keltem s teljes erkölcsi erővel vettem oda, hogy: Csak annyi boldogsága legyen a földön, amennyiben őt valaha valakiért helyeselni fogom, mert elhagyta nemzetét!

Később — folytatta Sándor — Tatarescu kisebbségi miniszter nemsokára közvetítő, illetve közvetítő útján azzal állott elő, hogy általában a Magyar Párttal leendő érintkezései ellenében, ami különben nála csak tartozó kötelesség volna, bizonyos nem közölt gyűlések alapján a párt áldozza fel az elnök, ügyvezető-alelnök és fenti beszédemért székelemem fejét, illetve hogy buktassanak ki duodecim hatáskörű alelnöki tisztebel, vagyis a szultán vörös zsinórája, avagy a japán harakiri kés felhasználásával önkéntesen mondjunk le és adjuk meg magunkat. Sajnos, akadtak magyarok, akik holmi célszerűségi, mimikri, politikai számítási és régi török portát járó kicsinyes és rövidlátó szempontokból készek voltak az ajánlat elfogadására; a párt azonban a rabizolga-morálnak ellenállva s részben az immunitásomban is sértve érezve magamat, a parlament elé is vittem a kérdést. A miniszter „legenda” szóval az egészet elsimította.

Végül a beszámolót így fejezi be Sándor képviselő:

Az európai kisebbségek egy külön politikai hitvallást kezdenek vallani, melyet csak úgy egyszerűen és könnyűszerrel felrugi nem lehet. Én a magam részéről ki-tartóan és rendületlenül megállok e hitvallásnál s megyek előre, ha egyedül is. Az Afrika-járó Stanley-vel mondom: Megyek előre, amerre a napkelet mutat; lábamat kövek és tövissek vérzik; utamban öserdők, vadak és zúgó vizesékek állanak; de csak megyek, erdőt vágok és utat készítek az utánam jövőknek és Amerika felfedezőjének ösztönével és öntudatával kiáltom: Előre magyarok, mert ha küzdeni és munkálni tudunk és akarunk, amott a zajló tengeren túl ez országban is a szeretet, béke és megértés csendes és örömmel teljes zöldpartja virul. Más út nincs. Isten a tiszta lelkiismeretet és azzal a bátrakat szereti!

Két szerelmi öngyilkosság egy napon

Tegnap reggel jelentették a királyi ügyészségnek, hogy Köröskisjenő községben fejbe lőtte magát Fábián József 17 éves gazdagfiúja. Az öngyilkosság éjszaka tizenegy órakor történt a kihalt falusi utcán, ahol ilyen késői órákban csak a bakter és a szerelmes szívi fiatalok vannak ébren. Fábián József is kedvesétől jött ki.

és annak háza előtt forgópisztolyával fejbe lőtte magát. Azonnal meghalt.

A csendőri nyomozás még ezideig nem tudta megállapítani az öngyilkosság okát, de nagyon valószínű, hogy Fábián civakodott szeretőjével és ezt vette annyira a szívére, hogy megvált fiatal életétől. Tizenhét éves volt összesen.

A közeli Vajda községben Simon Géza tizenkilenc éves fiatalember szerelmi bánatában felakasztotta magát. Mire megtalálták, kisérvetett. Ennyit mond csak a csendőri jelentés, amely két fiatalember tragikus haláláról számol be és különös véletlenje a sorsnak, egymás után érkezett a két jelentés.

A másik esetnek szintén szerelem az oka, de ez nem végződött tragikusan. Salamon István szatmári cipészegéd régebbi idő óta levelezett Szávay Ilona kolozsvári leánnyal. A levelezésnek az lett a vége, hogy Salamon István megkérte a leány kezét. Nagyváradra hívta a leányt, hogy itt megesküdnek. A leány tegnap idejött összes ruháival — mintegy 50.000 lei értékben — és egy takarékkönyvvel, amely ezer leiről szólt. A pályaudvaron találkozott vőlegényével, a ruhákosarat letették a pályaudvari ruhatarba és a vőlegény elküldte a leányt lakást keresni a városba. Délben lett volna a találka a vasutnál.

Salamon ezután kiváltotta menyasszonya csomagját és felült a délelőtti szatmári vonatra. A

APOLLÓ MOZGÓ

Ma, vasárnap

Egy üzlet, két főnök, három feleség

Pottasch és Perimutter

A szezon legjobb ily zsánerű amerikai vígjátéka 6 felvonásban.

A főszerepekben:

az amerikai színészek színe-java.

menyasszony a találka helyén pontosan megjelent de a végéig nem volt sehol. Rosszat sejtett, jeleztetett a pályaudvari rendőrségen, ahonnan végig telefonálták a szátmári vonalon lévő összes

állomásokat. Diószegen el is fogták a szökevény végéig és letartóztatták a börtönnel együtt.

A házasság fucsba ment, de a ruhaneműket megtalálták...

Román képviselő kifogásolta a kamarában a kormány kisebbségi politikáját

Bukarestből jelentik: A parlament éjszakai ülésén

Pan Halipa (parasztpárti) folytatta a felirati vitát. Ismerteti a besszarábiai helyzetet és kritizálja a kormány politikáját.

Az egész képviselőház meg van győződve — úgy mond — arról, hogy Pan Halipa tulajdonképpen Stere Constantin nézetét feje ki. A többségi oldalról több képviselő és

Marzescu igazságügyminiszter is felé kiabálják: Stere papagály!

— Ez a kijelentés nem méltó egy miniszterhez. — replikázik Halipa

Tovább folytatja ezután beszédét és élénken kritizálja a kormány kisebbségi politikáját.

— Nem helyes az a kormánypolitika, — mondja, — hogy a kisebbségek számára

lakatot tesznek. A kormánynak oda kell hatnia, hogy a kisebbségek jó magyarok, vagy németek maradhassanak, de legyenek jó román polgárok is. Szerette volna, ha a trónbeszéd is megemlékezett volna a kisebbségi kérdéssel.

Beszédét ezekkel a szavakkal végzi: „Videant Consoles.”

Dr Lupu odament Halipához és melegen átölelte. A parasztpárt tagjai is hosszasan ünnepeleek.

Ezután Straucher liberális zsidó képviselő beszél, aki a csernovitzi zsidóiskolával történt esetet tárja fel.

A kamara folyosóján beszélnek, hogy Istrate Nitescu parasztpárti képviselő szenzációs okmányokat akar közölni az utlevélpánama ügyében. Kormánykörök azonban igyekeznek lebeszélni erről a szándékról.

Madridból—Váradra

Telmányi Emil, a világhírű magyar hegedűművész hídfőn érkezik Nagyváradra. Jelenleg Aradon, szülővárosában van, ahol az egyik lapnak legutóbbi útiről tett nyilatkozatot. Telmányi Emil, aki ma a legelső magyar hegedűművésznek mondható, előszörban Spanyolországi utazásról emlékezett meg.

— A spanyol közönség — mondotta a csontkeret viselő művész — ellentétben bírál, hideg és szalmalángú. Jellemző a spanyol zenei életre, hogy Sarasate szülővárosában eze őt 30 évvel nem tudta megtartani a koncertjét. Voltam Madridban, Sevillában, Toledóban, Granadában és az összes nagyobb városokban. Egy hétig maradtam Erdélyben, december 3-án Budapestre koncerteztem és este már a berlini gyorsan otthonomba utazom Koppenhágába. Onnan lengyelországi körutamat következik: Krakkó, Lemberg, Varsó, Lodz, majd a délamerikai turné: Argentina, Brazília és Uruguay, mert az idei hangverseny-szezonom szokatlanul élénk, negyven hangversenyt adok.

A kereskedelmi és iparkamara új korszaka

A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara Barbu Romulus elnöklésével ülést tartott tegnap délután. Napirenden volt a kamara 1925. évi költségvetésének tárgyalása. Az előirányzatot Marta Joachim, Sahan Jaques kamarai tagok és dr Papp János kamarai titkár állították össze.

A kamara 1925. évi bevételei 4 millió 300.000 ezer lejt tesznek a körülbelül ugyanannyi kiadás is. Az esztendő eredményei mutatják, hogy a kamara dr Papp János és dr Oláh Béla titkárok évek óta tartó szakadatlan munkássága révén végre olyan helyzetbe jutott, hogy nagy céljait megvalósítani tudja.

Épületfenntartásra s anyagbeszerzésre 1 millió 500.000 lejt, személyzeti kiadásokra 500.000, inasothon építésére 800.000 lejt irányoztak elő. A kamarának saját inasothona lesz s a tavalyi hozzájárulással másfélmillió áll rendelkezésre.

Ösztöndíjakra 1923 óta irányozt elő a kamara 1925-re 250.000 lejt. A kolozsvári kereskedelmi akadémia otthonában 6 diáknak ad teljes ellátást s amelyet növeli Állandóan. Jövőre 2 külföldi ösztöndíjat létesít. Segélyekre felvett 50.000 lejt, a könyvtár gyarapítására

50.000 lejt. A kamara román tanfolyamára, amelyen tavaly 200 s az idén 200 növendék tanult ingyen, 800.000 lejt. Butorára 500.000 lejt, póthitekre 500.000 lejt irányoztak elő.

A kamara jövőre havi értesítőt ad ki, erre 300.000 lejt vetk a költségvetésbe. Az értesítő tartalmazza a romániai export-ajánlatokat külföldre s ezért ingyen küldik valamennyi kereskedelmi és ipari intézménynek. Az értesítőt a megnagyobbodott költségvetést kisebb változtatásokkal elfogadja.

A város saját hatáskörében rendezi a tisztviselők fizetését

Dr Bucico polgármester bukaresti útiről tegnap hazatért. Bukaresti tárgyalásairól a polgármester a következőket mondotta:

— Sikertült a szükséges póthiteleket és a költségvetés módosítását kieszközölnöm. A legfőbb számvevősnél igazoltam, hogy mért nem tudtuk még visszamenőleg a város számadásait bemutatni. Nézetem szerint a gyengén fizetett számvevősi tisztviselőkkel nem produkálhatunk erőteljesebb munkát. A jövő évi preliminációt december 15-ig kell felterjesztenünk. A tisztviselőfizetések megoldására a város hatáskörén belül szabad kezet kaptunk.

Ma nyílik meg a Nemzei Képiállítás a Helikonban

Huszondi külföldi művész legjobb munkái

Nagyvárad közönsége a legnagyobb elismeréssel adózik a Helikon-ban megtartott nívó, válogatós és abszolút művészeti reprezentáló képiállítások iránt, mely csak az izlést van hivatva fejleszteni. Ezt mutatja a közönség részéről az az intenzív és nagy érdeklődés és vásárlás, mely minden kiállításon és különösen legutóbb a Pataky-tárlaton tapasztalható is volt.

Nagyszerű művészeti programjának folytatásaképpen ma, vasárnap nyílik meg a Helikon-ban a nagy meglepetéssel ható és rendkívül gazdag nemzetközi kiállítás. A téli szezonnal grandiózus eseménye lesz ez a tárlat, melyen több mint húsz külföldi és budapesti festő olyan egyéniségnek mint Vasary, Iványi-Grünwald, Rippl-Rónai, Fényes Adolf, Tormay, a most el-

hunyt Pentele Molnár János, Récs Nyilassy, Glatz, Glatter Armin stb. tökéletes munkái kerülnek bemutatásra. Ez a helikoni kiállítás ragyogó alkalmat nyújt, hogy a műértő közönség a legszorgalmasabb és egyben mindig csak a zódo értékkel bíró dolgait itt szerezzék be. — A kiállítás maga külön látványosság számba megy. Belépti-díj nincs.

Kubelik utódja — egy tizenéves gyulafehérvári leány

„Stern Rózsikának ma még csak a véssé ismert neve rövidesen el fogja foglalni helyét azoknak a zseniális művészek sorában, akik az egész világot bámulatba ejtik. Kubelik, Hubermann és Vecsey méltó utódja...“ Ezt írták egyszer Stern Rózsikának december 3-án Nagyváradon tartja egy hegedűkoncertjét. Egyszerű gyulafehérvári család gyermekeként kezdte pályafutását, a legnagyobbak egyikének ígérkezik. Most 16 éves a kis Stern Rózsika, aki mostanában a legújabb híresség, hogy Hubay művészkézre bocsátotta a sikereit. A katolikus Körben megtartandó koncertjének jórésze már elélt a Hegedűs Ház iródsában.

* Kegyelet a Sas alatt.

KAPRÁZA TO

kiállítás

Divatrevi

December 5-én este 8 órakor

Szinre kerül

Reggeltől-hajnali

című zenés operett-revü a következő cégek részvételével:

LEICHER szörme áruház Ciorogariu Uri-u.	Hollós, Róh M. utód uri divat üzlet Rákóczi ut. Bemer-té
OSZLÉR IMRE féhármas szőnyeg áruház Piața Unirii (Szt. László tér)	OLD ENGLAND barisnys, kötött szövet ár Reg. Maria (Bemer-té)
DERBY és CARMEN cipőgyár	BÉKEFY SALON Szilágyi Dezső-utca
SZILÁGYI ERNŐ-óég Reg. Ferd. Rákóczi-ut	FOR GENTLEMAN uri divat szalon Rimaczi szilárd épület
HORBÁTZ féhármas divat-terem Mezey Mihály-utca	DEUTSCH NADOR női divat szalon Mészáros-utca 2. sz.
DREHER Sörgyárak	Városi Villamosmű (csillárok)
PALACE KÁVÉHAZ	ROYAL BUFFÉ
MENETJEGYIRODA	HARTMANN bőrdíj árú C. Voda (Zsuzsava)-u.
Rosenberg Testvérek esernyő, napernyőgyár Nic. Jorcsa (Zófia)-u.	BÓDIS FERENC ékszerész Reg. Ferd. (Rákóczi)-t
NEMES-FÉLÓ iparművészeti szalon Salonta-Mare	ROBIN-PEZSŐ
Büszérnémet és Róh Olga női kalap szalonja Vlahuța -ti. János u. 7.	FLEGMAN GÉZA GYERMEKRUHÁZ
PÖLÖSKÉI HÖLGYRODÁSZ	AU PRINTENPS (volt Mistr)

Jegyek eladását a színházi pénztár megkezdi

RECLAM HÉT A HEIMANN KERTBEN

BOULEVARDUL REGELE FERDINAND (RÁKÓCZI-UT) 3. SZÁM. — BEJÁRAT A FEHÉR LOBOGÓN

Csikozott bársonyok 50 színárnyalatban mtr. 110

Tenis flanelk mtr. — — — — — 32—36

Batist chiffon mtr. — — — — — 48

Kitűnő pamut vászon mtr. — — — — — 36

BARNA JENŐ

Telmányi Nagyváradon

nagy világművész, a kit a szigorú kritika (Local Anzeiger Berlin) határozatlan Bach interpretálójának nevezte. Kolozsváron a Magyar Színházban hangversenyre: ahonnan még ma Váradra érkezik. Itteni koncertje holnap, hétfőn este pontosan 9 órakor kezdik a Kath. Körben. Tekintettel a nagy érdeklésre, kérik a közönség a pontos megjelölését. Jegyek ma, vasárnap is, déli 1 óráig a Musicusnál válthatók. Telmányit — zongorán — a raszterig kedvelt nagy művész, Kósa György kíséri.

Mund Hugó

E név mögé egyenesen bűnösnek mondható szerénység sűrűsödik. Vannak vele együttindulók és utánajövők, akik belényökölték magukat a beérkezés sima parettjára, amíg Mund Hugó a kávéháza márványasztalára több művészetet támaszt el, míg mások nagyképi vászra méterein. A befele érő örök-studiumra rágódó, önmagával viaskodó, képtelenedő, mélyeséges művészetét önmagában mindig ritka-fajták közül való ez a piktor, akivalaha még nagyon fönt lesz — az őt mőn megillető helyen. De oda csak a mérs, a benne forró kiváltságos talentum a fogja emelni és soha a könnyen szerzett, mondva-csinált dicsőség. Innen van az, hogy legutóbb is, — amikor ugyszólva erőszakkal vitték ki két régi festményt a Helikon legutóbbi tárlatára — a művészség, épp úgy mint a műértő szem, szinte lenyűgözve és frappirozva tekintet a dolgaira.

— Ni, ez a Mund Hugó... Hogy mekkorát haladt ez a fiatalember. Elmondták, hogy a legtisztább olasz iskola levelet adja a munkája. Hogy a régi klaszikusok nemes patinája csillog munkáin. Egyesek finom stilusát, mások pompázó színeit dicsérték. De valameny meggyeztek abban, hogy egy ritka mélyeséggel, a mélyeséges tudás hivatott művészevel állanak szemben.

— Ezt bizonyosan még a nyáron csínta — jegyezték meg többen.

És a szerény, szőke Mund, ha véletlenül meghallotta a háttérben, csak nevetett, mint egy csínyen kapott diák. És szerű-szomorúsággal mosolyogtunk mi is néhányan, akik Mund és a képek körül az igazi valódiságot ismertük. Nem a hárról valók ezek a képek, mellyel most Mund Hugót valóssággal fölakarták fedezni Istenem, dehogy is. Esztendő előtti munkái. Tanulás, tudás, talentum, külföldi tanulmányok, átvirrasztott éjszakák pompás eredményei voltak ezek és még ezekhez hasonló jobb és kevesebbre sikerült képek, melyek esztendőkkkel ezelőtt tárlatain ott állottak a közönség előtt. De elfutottak, eltűntek mellette és ebben a tülekedő, körtörklő reklám-világban nem tudták megméri az igazi művészt, aki azóta — meredeket haladt már túl — és ma új metierben a grafikában úgy áll itt, mint aki ott a világ kapui tárulhatnak meg és idebűdők külföldi művésznagyságok a csodák és elismerés hangján beszélnek rajróiról.

Tíz darab, gondosan és finom ízléssel választott rajz kerül ki most — egy csoportba kötve — a közönség elé. Csak tíz izik, gyűjtő mappába szedve: de mindnyájukban ott izzik az élet melege. Nemen, puha vonalak ölelkeznek a háttér stízált függönye előtt, mint egy bibliai jelenetnek, szívből zengő passziójátéknak klasztikus alakjai. Az anyai emlékhöz padó gyermek ő, nőiség szent apotheosa. Karakter-alakjai, figurái, férfi-fejei, mind külön studiumnak, bátor megfigyelésnek leszűrt adatai, melyek Mund Hugó gyönyörűségének különleges retortáján keresztül születtek egységes harmóniát adó kompozícióba. Ha dekoratív függvényeinek rejtőit, női képeknek hullámzó vonalait, agy a klasztikus tónusú háttér misztikus övét nézzük, Leonardó da Vinci iskolájának hagyományai tolnak föl bennünk méltóságteljes elrendezésében, árnyék és ényhatásaiban. Pedig Mund nem táplálkozásiáiról — egy nagyszerű és ritka te-

zik a festészet elmúlt nagy századainak tradícióból. Klasszikus — az akadémias ötvözöttség nélkül és modern — az elfajult hajtások kiküszöbölésével. Különlegesen és egyedülállóan ő maga, olyan fejlődési lehetőséggel, melynek utjai és perspektívái e percben szinte beláthatatlanok.

Tíz grafikája — mely most kerül ki a Sonnenfeld műintézet litografiájának

Karthumban fellázadt az egyiptomi katonaság

Egyiptomban nyugalom van és a kabinetválság is elsimult, mivel a brit hatóságok elhatározták, hogy a letartóztatott egyiptomiakat átadják az egyiptomi hatóságoknak. De azért a hangulat épp oly izzó, mint eddig.

A lapok olyan függetlenségi harcról írnak, mint amelyet Marokkóban Spanyolország ellen folytatnak.

Minthogy Egyiptom nem tagja a Nemzetek Szövetségének, azért Persia hajlandó az angol-egyiptomi viszályt Egyiptom nevében a Nemzetek Szövetsége elé terjeszteni. Zaglul pasa Európába akar jönni és utlevelet kért gyógykezeltes céljából. Nyilvánvaló, hogy utjának politikai céljai vannak.

A tizenegyedik szudáni zászlóalj

hét raja ma Karthumban fellázadt és megszállta a katonai kórházat. A brit csapatok rálőttek a lázadókra. A lázadók a kórházban megöltek hét brit állampolgárt és hét szíriai orvost.

Az egyiptomi rendőrség elővigyázatból elrendelte 47 ember letartóztatását.

A rendőrség őrizetbe vette a diákszátrák szítoit, többek közt egy diákot, a kit azzal vádolnak, hogy része van az Allenby elleni merénylet megszervezésében.

Páris, november 29. A Matin jelenti Kairóból, hogy Karthumban egy olasz ügyvédet megöltek. Az ostromállapot kihirdetése küszöbön van. Kairóban ismét angol csapatok cirkálnak.

ÜDÖNSÁGOK

A DOROTHEUM mai árverésén

már a

Karácsonyi vásár első kollekciójára kerül árverés alá

Meglepetés lesz a gazdag anyag és saját maga ellen vétkezik, aki nem lesz ott

Premontrei gimnázium I. em.

Pontban 10 órakor

A zsidó liceum avatási ünnepének műsora

Ma avatják fel a Zsidó Liceumot, amelyet a nagyvárad zsidóság áldozatkészsége és az emberi kultúra iránt való töretlen ragaszkodása emelt. A Zsidó Liceum történetéről más helyen foglalkozunk. A mai ünnepség programja a következő:

1. Királyhimnusz. Éneklé az ifjusági énekkar. 2. Dr. Konrád Béla hitközs. elnök átadja az épületet, az iskola fenntartó bizottság elnöke átveszi az iskolát. 4. Dr. Kecskei Lipót ünnepi beszéde. 5. Pártos Endre VII. oszt. tanuló román költeményt szaval. 6. Meer Pál VIII. oszt. tanuló az iskola által kiírt pályázaton 10.000 leível jutalmazott költeményét szavalja el. 7. Az iskola zenekarának előadása.

Az iskolaavatásra meghívták a kormányt, amelynek nevében Bratianu miniszterelnök tegnap a következő sürgönyt intézte dr. Adorján Arminhoz:

Fogadják őszinte, hálám kifejezését a kormányhoz intézett üdvözlőlevelért és meghívásukért. Biztosítom Önöket, hogy a kormánynak állandóan van gondja azokra a polgárokról, akik hívek a román államhoz.

* A prefektus és a polgármester hazaérkezett. Dr. Popovici Miklós prefektus és dr. Bănciu Coriolan polgármester tegnap délután Bukarestből hazaérkeztek. Popovici dr. prefektus bukaresti utjának eredményéről holnap fogja informálni lapunkat.

* Ma, vasárnap „Aviva” kulturstély a Kereskedelmi Csarnokban.

* A gyulafehérvári évforduló alkalmából hétfőn délelőtt a görög keleti és a görög katolikus székesegyházakban háládozó istentiszteleteket tartanak, amelyen az összes katonai és polgári hatóságok képviseltetik magukat.

* Ghisoiu rendőrszektör hivatalában. Megírta a Nagyvárad, hogy Ghisoiu J. Ioan kerületi rendőrszektör átvette a bünygyi osztály vezetését a nagyvárad államrendőrségén. Az inspektor tegnap a következőkben nyilatkozott a lapok rendőrtudósító előtt:

— Ma vettem csak át a bünygyi osztály vezetését — mondta az inspektor. — Programom? Ügyelni a közönség élet- és vagyonbiztonságára a legteljesebb mértékben. Mindenkinél rendelkezésre álllok hivatalomban és egyetlen kívánságom, hogy e város minden polgárával a legszívesebb kontaktust tartsuk fenn. Az államrendőrségen különben kisebb változások lesznek, amennyiben Ghisoiu inspektor a bünygyi osztályt teljesen átszervezi.

* Ma lesznek a választások a városi református egyházközségben. Megírtuk, hogy a városi református egyházközség ma választja meg főgondnokát és az előjáróság tisztikarát, akiknek mandátuma most jött le. A választásokat tekintettel a választók óriási számára, három helyen fogják lebonyolítani. A szavazás a délelőtti istentisztelet végeztével Olasziban a régi tanácsteremben, Újvároson az iskola helyiségben, Velencén pedig az imaházban fog lefolyni. A választások eredményét a délután öt órakor megtartandó presbiteri értekezleten hirdetik ki.

* Ady-Petőfi dalest 11-én. Szunyogh Barna Ady-Petőfi dalestjét tévesen 8-ra hirdették. Az estély december 11-én, este fél 9 órakor a Kath. Körben lesz.

* Esküvő Nagy Károly református püspök családjában. Kolozsvárról jelentik, hogy Nagy Károly ref. püspök leánya ma tartja esküvőjét dr. Fezt röntgenológus orvossal. A fiatal párt Ravasz László püspök adja össze, aki néhány évvel ezelőtt Kolozsvárról repatriált Magyarországra.

* Képvásárlás N. Irimie tárlatán. Irimie tanár festőművész képtárlatát a legnagyobb érdeklődés kíséri. A város tegnap megvásárolta egyik pompás képét, amelyen a kishid melletti Körösparton örökítette meg sajátosan erős és színes művésztételét. A képeknek több mint fele már elkelt. Különösen eleven csendéleteket keltenek nagy tetszést s vásárlási kedvet. A tárlat december 10-ig lesz nyitva.

* Adakozás. Pápa Elekné részére Bányasor 17. N. N. 30 lelt küldött kiadókivatalunkba.

* **Matiné a filmszínházban.** Ma, vasárnap délelőtt fél 11 órai kezdettel a Dorian-filmszínház gyermek-matinét tart, műsorra kerül a „Papa kedvence” Jackie Coogannal. Helyárak: Páholó 20, Zsöllye 16, Támlásszék 12, Zártszék 8 lei.

* **Házasság.** Özv. Szentpéteri Gyuláné, szül. Tóth Róza Oradea-Mare és Stefan Georgescu Bucuresti folyó hó 29-én Bucurestiben házasságot kötöttek.

* A Nagyváradi Grafikai Munkások Gutenberg Dalköre dec. 25-én, karácsony első napján fél 4 órai kezdettel a Katholikus Körben műsorral és táncsal egybekötött batusy-délutánt rendez. Ez alkalommal mutatkozik be a dalkör kebelében működő műkedvelő-gárda, amelyet Losonczy Gábor tanít hozzáértő tudással. A kedélyes délután iránt már is nagy érdeklődés nyilvánul meg.

* **Halálozás.** Popescu Péter gör. kath. főesperes neje, szül. Ditz Irén alig temette el férjét, követve halálban, 54 éves korában elhunyt. Temetése ma, vasárnap délután 4 órakor megy végbe a Beöthy Ödön-utcai gyászházolt.

Özv. Nagy Györgyné 60 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap d. u. 4 órakor lesz a Nagypiac-tér 8. számú háztól. „Kegelet.”

* **Könyvelői szülőknek** tartjuk azokat, akik gyermekeiket nem engedik el a Dorian-filmszínház mai, fél 11 órakor kezdődő matinéjára, ahol Jackie Coogan a „Papa kedvence” című Dorian-film főszerepét alakítja. Helyárak: Páholó 20, Zsöllye 16, Támlásszék 12, Zártszék 8 lei.

* **Szatmári Törökös—Egyetértés** bajnoki 2 órakor a Rhédeyben.

* **Ingyen kap minden vevő** egy nagy tábla csokoládét, aki 100 leien felül vásárol Horovitz csokoládékülönlegességeket nagy Mikulás-vásárral. Színház-utca 4. Olcsó árak. Telefon 269.

* **Egyetlen,** a legfinomabb külföldi csokoládé sem mulja felül a Capsa-Pierrot illatát és ízét.

* **Legjobb araszító** Földes Margit-krem.

Elárusítás december 31-ig

Még eddig nem létezett olcsó árban!

Vadas Jenő

női divat áruházában

Bulevard Regele Ferdinand No. 5.

Sima és angol kabátkeime — —	310	Lei-től
Fekete és sötétkék kosztümkeime	240	Lei-től
140 széles angol kosztüm és ruha szövet — — — — —	130	Lei-től
Sima ruhászövetek, minden szín.	180	Lei-től
Kockás aljkelmék — — — — —	280	Lei-től
Fekete ruha bársonyok — — — — —	145	Lei-től
Mintásselyem maroccalnok — — — — —	315	Lei-től
Selyem brokát bélések — — — — —	300	Lei-től
Gyapjú delain — — — — —	130	Lei-től
Fianelek — — — — —	38	Lei-től
Mosó szövet — — — — —	28	Lei-től
80 cm széles jó minőségű schiflon vászon — — — — —	34	Lei-től
156 cm. széles lepedővászon — — — — —	116	Lei-től

Kész paplanok
Fehérnemű
különlegességek
Teljes menpasszonyi
kelengyék
óriási választékban

Betiltották a Pesti Hírlap és Népszava árusítását

Budapest, november 29. A pénteken délután, a parlamenti események következtében elrendelt rendőri permenné: tegnap, szombaton reggel ismét életbe léptették. A tegnapelőtt kivezetett tizenöt képviselő kitiltása a parlamentből

csupán a pénteki napra szólt.

Budapest, november 29. A Pesti Hírlap és a Népszava árusítását a belügyminiszter közrendet veszélyeztetéssel tartalommal való indokolással betiltotta.

Helyreáll a béke a román nemzeti pártban

Bukarestből jelentik: Dr. Lázár Aurél tegnap Bukarestbe érkezett. Lázár magával hozta Goldisnak Maniuhoz intézett memorandumát, amely a párt belső válságát van hivatva megoldani. Ugyancsak hétfőn Bukarestbe érkezik dr. Goldis László is.

* **Gyomor-, bél-, máj- és epebetegek,** valamint sárgaságban szenvedők a természetes Ferenc József keserűvizet nagyszériú eredménnyel használják.

* **Nyilatkozat.** Kaptuk és adjuk az alábbi nyilatkozatot: A „Nagyvárad” f. hó 29-iki számában dr. Szilas Andor úr azt állítja, hogy valótlan dolgot írtam ezen lap nov. 28-iki számában megjelent cikkemben, mert A. Mavrodin, Aurel Popa és Silaghi urak nem maguk erőszakolták magukat az iskolára, hanem az igazgató úr kérte meg őket oroadásra. Hisz ezt senki sem mondta, hacsak nem egy belső hang, mely mindig igazat mond. A többségből a pszichológusok sokat következtenek. Azt állítja továbbá, hogy valótlan miszerint Mavrodin úr nagyobb fizetést kapna, mint bármely ott előadó román kollégája. Tanum rá Georgescu főfelügyelő és Joan Pop igazgató, hogy Mavrodin úr hármunk előtt nyilatkozott, hogy ő 500 leit kap havonta 1 heti óráért, mire Joan Pop úr azt felelte, hogy ő csak 400 leiről tudott s hozzá-e tanúságot arra, hogy a többi román kollégái 400 leit kapnak? Oradea-Mare, la 29 nov. 1924. Gavril Tautu.

* **Kétszáz ezer leibe kerülnek az új utcajelző táblák.** A tanács tegnapi ülésén terjesztette be Kőszeghy főmérnök az új utcajelző táblák elkészítésére beérkezett ajánlatokat. A beérkezett ajánlatok árban meglehetősen távolságot mutatnak fel. Így a Grünvald-cég 154 leit, a Vignali-cég 250—276—300 leit, Salamon Mór 220, a Galvani-cég 184—236 leit kértek, a Krámer és Kálmán-cég legolcsóbb, 150 leies ajánlatával szemben. A tanács Kőszeghy főmérnök referáciájára a drága Galvani-cég mellett döntött s hogy a város az olcsóbb ajánlatokkal szemben miért favorizálja a Galvani-céget, ügylátszik, örök titok marad. Mert hiszen erre semmi jelentékeny indok sem szolgált.

* **Nagy alkoholelles ünnepély a baptista templomban.** Vasárnap este 6 órai kezdettel alkoholelles propaganda-estély lesz a magyar baptista templomban. Az előadók be fogják mutatni az alkohol élvezetének romboló hatását a társadalom, egyén, a család és a leszármazottakra. Kimutatják, hogy olyan államokban, hol az alkoholtörvények tilos, kiürültek a fogházak, kórházak, tébolydák, vagyonszállott átlag a lakosság s milliárdokkal emelkedtek a takarékbetétek. Az előadók között vannak dr. Tompa Arthur kolozsvári teológiai tanár, dr. Gyenge János ref. lelkész, izr. liceumi tanár, ifj. Bordás J. és Molnár Károly misszionáriusok, ezenkívül ifjak, leányok. Művészi karénekek, zene és vetített képek egészítik ki a műsort. A bemenet szabad.

* **Barát Móric rajz- és festőiskolája** megnyílt Rimanóczy-utca 7. III. Külön esti aktrajz.

* **Rimanóczy-utcán Kertész Reclam** üzletében a raktáron található férfi öltöny kabát, a Raglán szövetek minden elfogadható árban kiárusíttatnak.

* **Az Evang. Nőegylet** tudatja, hogy a mai adventi istentisztelet persely-adakozása szegényeknek karácsonyi fölségítésére fog az egyház engedélyével beszédeni. Ez évben sem rendez gyűjtést, hanem csak felszólítja tagjait az ünnepek alkalmából,

aki most már személyesen tárgyal majd Maniuval. Ez az oka annak, hogy a nemzeti párt vasárnapra Brassóba összehívott kongresszusa elmarad a jövő vasárnapra a kongresszust már a párt belső békegyében akarják megtartani.

természetbeli és pénzbeli adakozásra. január 24-én nagy jelmezes táncestélyt rendezni az egyet, mely hihetőleg a sokáshoz híven, fényesen és anyagilag isikeresen fog végződni.

* **Fogva marad a hamis utlevélhasználó kóristaleány.** Tegnap hirdette dr. Palánky Kálmán vizsgálóbíró Gyri Gabriella előtt az előzetes letartóztatásról végzést. A művész arra való íratkozással, hogy a sok szellemi munkán idegbajt kapott, nem bírja a fogházat, s folyamodott.

* **Vallásos estély a Rétvárosban.** A kulturális egyházi élet fellendítése végett mozgalom indult meg a reformátusok körében kulturdélutánok indítására. Az első lépést e mozgalomban a Rétvárosban teszik meg, amikor november 30-án, vasárnap délután 5 órakor az állami ovoida helyiségében a városi elöljárók a következő értékes műsorral: 1. Felálló ének. LXV. zsoltár. 2. Dereksz. 101. dics. Örök Isten merre vagy? 3. A. Isten. Ima. Előadja az újvárosi ref. férfiak. 4. H. Ima. Előadja dr. Garga Géza s. lelkes. 5. Vörösmarty: Merengőhöz. Zeneje Hivós Iván. Ének-trió. Előadja Kolozsvári Berta, Döm. Ilonka és Papp Ilonka tanítónőképző int. IV. növendékek. 6. A harangozó kis Katója. K. Kat. Szavalja Benes Ilona színművész. 7. D. csöcs és a magasban. Szöv. Madách Imrétől. Z. Veress Gábertől. Hegedű Balázs Mancsi, cselló. K. k. Andor, harmonium dr. Szalay Elemér kísérettel énekl. Várhelyi Sándor ref. org. kántor. S. Szegény fejem hová hajtsam? Kapi Gyulától. 8. adja az új. ref. vegyes énekkar. 9. Közének. Zsoltár.

* **Ma van a Nemzetközi képiállás megnyitása a Helikonban.** Belépés díjtalan.

Férfi sokni különlegességek Darvasnál.

* **Az érmihályfalvai iparosok** művelő előadása — amint tudósítunk — lenti — nagy előkészítés után szombaton tartották meg szép anyagi s erkölcsi sikerrel. „A tolongó” című népszínművet látták elő, melyben számos tapsot kapott Rimay Irénke, Berecz Lajos, Kelemen Zsefne, Stein Aurél. Meg kell emlékeznünk Mándoki Gizike, Polyák Ferenc, Báty Annuska, Erbe Béla s az agilis rendezősről, mely nagyban hozzájárult a műkedvelők sikeréhez.

* **Folyó hó 22-ike óta** a legolcsóbb árak mellett a legizetesebb ételekkel és italokkal látja el t. vendégeit a „Corzó terem” (Körös-utca 1.) új bérloje, K. Soma.

* **Nem hirdetek öles hasábokon,** n. dent a vevőimnek juttatok. Bleier cs. ke, harisnya és kelengye áruháza Sas-sage.

* **Női kabátokat** mai naptól kezdve mélyen leszállított árakban árusítom a M. del Áruház Str. Vlahuta, Szt. János-6.

* **Nagy szörmeáru vásár** Leicher szörmeáruházában Str. Ciorogar (Uri-utca) 4. alatt megkezdődött. Olcsó árak.

Darvas gyermek harisnya a legjobb.

* **Bevásárlási utamról** hazaérkeztem a legelegánsabb modellekkel. Mosko. Etelka.

* **Gummi haszfűző és trickó** mellőtt modellek Kesztenbaum Juliska fűző mében. Ferdinánd király (Rákóczi) ut.

Az „Egyetértés“ sportegyesület akciója a torna fejlesztése érdekében

Edény városai között a sport fejlettség szempontjából Nagyvárad az első helyen áll. A nagyváradai sportegyesületek nagyon szép eredményeket értek el — a labdarúgás terén. Az atletikát azonban még mindig a legtöbb egyesület másodlagos sportként kezelte, holott a testfejlesztés szempontjából — és ez a sport fejlődésének legfontosabb — ez a sport sokkal fontosabb, mint az egyesületi szempontról „jövődélmezőbb“ futball.

lommal és ügyszeretettel vezet.

A szakosztály ma már nyolcven férfi és harmincöt nő rendes tagot számlál. Határozott nyereség, hogy a torna irányítására L. H. O. Z. József tornatanárt sikerült megnyerniök, aki elsőrangú szakember. Rövid hathónapos működésével bebizonyította, hogy az egyesületnek csak hasznára lehet.

A kitünően felkészült tornacsapat december 6-án, szombaton este 8 órai kez-

Az Egyetértés tornaszakapata

Minden egyesületnek meg van a maga politikai szakosztálya, a szakosztály azonban nem működik, úgy, ahogy arra az érdekekben szükség volna. Hiszen a torna a testet fejleszti és az önfegyelmes beléneveli az emberbe.

A nagyváradai sportegyesületek közül az Egyetértés az, amely leginkább művel a futballon kívül a sport többi ágait. Már eddig is sok sikerült tornaünnep rendeztek. Az Egyetértés tornaszakályát Bauer Győző elnök sok buzga-

dettel a Katolikus Körben mutatja be tudását a sportszerető közönségnek.

A tornacsapatban a következők szerepelnek:

Nők: Bakó Piroska, Lichtmann Margit, Weisz Agi, Glück Böske, Szántó Ilona, Rosenblüch Aliz, Schwartz Magda, Remény Anna és Schönbrunn Anna.

Férfiak: Máthé testvérek, Tomázi Endre, Indovits Ernő, Feldmann I., Mokos Imre, Kmetz János, Tomázi József, Mogyorósi Gyula és Kollár Antal.

szőlőhegyén", „A magyar messiások", „Papp Viktor valceréhez", „Az őszi muzsikája", „Eletesnek látom magamat", „A halál lova", az Ur érkezése", „Hó hull a porba", „Párisba járt az őszi", „Három őszi könnyesepp", „Uj aratóének", „Az őszi lármá", „A hotelszobák lakója", „Az Értől az Ocenáig", „Prologus", Petőfi dalaiból: „Mulandóság", „Fa leszek, ha...".

Az estély egyes turnusai között Peredy György újságíró fog konferálni.

Megnyílt! Főrizs és Társa Megnyílt!
uj modern cipő szalonja

Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 23. szám
Elvállaljuk férfi és női luxus cipők készítését a legszebb kivitelben, javításokat gyorsan eszközölünk

Haritsnyák, keztyűk, selyemsálak, nyakkendők nagyválasztékban

Szenszki Miklós

divatáru üzletében 1650 Sas-passage

Kötött szövöttáru harisnya és keztyű nagy raktár

Czillér Imre nagyáruházában

Gyermek haritsnyák már	—	20 leitől feljebb
Női kötött haritsnyák	—	30 " "
Flor harisnya	—	75 " "
Muszlín harisnya	—	70 " "
Cérna muszlín harisnya	—	95 " "
Selyem fátyol harisnya	—	125 " "
Férfi socknik	—	20 " "

Dívat keztyűk, kötött kabátok, gyermek szveter, terek nagy választékban.

Olcsó szabott árak!

— Eladás nagyban és kicsinyben —

Osztályvezető: Kertész Dezsőné

Nézzé meg!

Dayral & Tauber Ltd.

London

cég lerakatának kirakatát

Férfi öltönyszövetek
Átmeneti kabát, dubl.
Téli kabát szövetek
Rövid sport kabát, Bunda tetszőkre
Sport ruhákra
Különböző nadrágra
Fekete és kék szövetek
Női fekete és színes kabát

Maradékban: gyári árnál olcsóbban

Címre ügyelni

Deutsch Posztóáruház

Str. Avram Iancu (v. Kossuth-u.) 1

Megérkeztek

a legújabb képkeretek és képkeretlecek. — Üveg és porcellán áruk legolcsóbb beszerzési forrása

Blau Dezső

Str. Alexandri (Teleki-utca) 35.

Feltűnést keltő olcsó árak!

PAPLANOK méret után is!	Prima mosott schifon	Lei 36	Teljes mennyiségnyi kelengyek
	Prima mussolini vászon	38	
	Garantált szintarófogzelir	48	
	90 cm sz. batiszt schifon	59	
	150 cm sz. lepedő vászon	118	
	Dívat szövet barchet	79	
	Dívatvelourok	88	
	Világhírű medve fonál eredeti gyári árban		

UNGÁR és GLÜCK

„Del-Ka“ áruház

Sas-Passage. Főbejárat. Sas-Passage.

Brüder és Katz

uriszabók

Strada Avram Iancu 11. SZ.
(Kossuth Lajos-utca)

Az iparosok országos szervezkedése

Nagy örömet keltett az iparosok és ipari képviselők körében az Aradi Ipartestület megmozdulása után városunk Ipartestületének a szervezkedés felélesztése iránt tett lépései. Örömmel és bizakodással tölti el a tenni és cselekedni vágyó embereket, de tudatára ébredtek most már azok is, akik azt eddig nem hitték, hogy csakis a kölcsönös együttműködés, az erők csoportosítása a közös érdekekben, a közös célkitűzés és a közös akciók hozhatnak az iparosok részére — ha nem is minden jót — de több fontos kérdésben javulást. Az Erdélyrészi Ipartestületek közül, már is többen jelentették be csatlakozásukat a Nagyvárad Ipartestület akciójához, kifejezve azon véleményüket, hogy a megoldást a nehéz és rossz viszonyokból való kivételést ők is csak úgy gondolják megoldhatónak, amint azt városunk Ipartestülete felvette, nevezetesen: hogy az Erdélyrészi Ipartestületek összes tagjaikkal egyetemben lépjenek be az alakítandó szövetségbe s ezáltal a fenntartást célzó tagsági díj minimális lehetne. Az eddig jelentkező testületek is úgy képzelték, hogy a szövetség központja és székhelyének Arad kellene lenni, mert az Aradi Ipartestület Elöljárósága és iparos vezetők sajtójuk útján már többször tettek kijelentést arra nézve, hogy vállalják a szövetség munkáját.

Most hát lássuk! Mi nagyvárad iparad iparosok bizunk is abban, hogy ígéreteiknek meg fognak az aradiak felelni. Hivatottak voltak ők erre, nemcsak most, de már a múltban is és hogy mégis nem ők kapták meg az irányító, kezdeményező és végrehajtó megbízást, annak Kolozsvár központi fekvése és az volt az oka, hogy az új impérium alatt eltöltött öt év még nem volt elég, hogy egymást jól ismerjék és kiismerjék. Hovatovább azonban elérkezünk ahhoz az időhöz, hogy számot vehet az iparosság is magával, kik, mennyien és hol vagyunk? s mire vagyunk képesek.

Az iparosság szervezkedési óhajában azonban még mindig találkoznak akadályokkal és sajnos, éppen azon a helyen, ahol azt nem várnánk. És pedig Kolozsvár és Aradon. Nem tudjuk, de sejtjük ennek az okát, amit egyelőre nem látunk célravezetőnek nyilvánosságra hozni, mert lehet, hogy feltevéseinkben csatlakozunk. Örövendénk, ha úgy volna. De az, hogy immár 10–12-ik napja, hogy a felhívás a két nevezett helyre elment és válasz még nem jött, ezen feltételeinkben megerősítenek bennünket.

Minden jó munkához idő kell, mondja a magyar példabeszéd. Lehet, hogy ennek figyelembe vételével akarnak a nagy munkához fogni, mely ha így van, akkor várjuk csak nyugodtan és bizakodóan s majd csak eljön az idő, melytől minden iparos akár egyénileg, akár együttesen várhatja ipari közviszonyaink javulását.

Az ipartestület előljárósági ülése

E hó 27-én délután tartotta az ipartestület rendes havi ülését ifj. Mónus Sándor elnökle mellett. Az előljárók teljes számban jelentek meg s a következők hoztak határozatot, vagy foglaltak állást. Hitelesítették a legutóbb tartott előljárósági ülés jegyzőkönyvét, tudomásul vették az elnök és a hivatal által a hó folyamán eszközölt eljárásokat és intézkedéseket. Az 1 százalékos forgalmi és 10 százalékos luxus adó eltörlése ügyében a kamara elnökségénél, a forgalmi adók pauszálásában való lizetése

iránt a pénzügyigazgatásnál, a piaci kontárkodás megszüntetése érdekében Catana rendőrprefektus urnál jártak el. Bejelentik elnök, hogy a felséges királyi pár képeinek, valamint a király lovaszobrának felavatásánál, előbbinél Órás László társelnök és titkár, utóbbinál Órás László és ő hivatalosan is képviselték a testületet. Külön kiemelte elnök a város tanácsának figyelmét, melyben az iparosságot részesítette azzal, hogy a szobor avató banketten az iparosságot is képviseltették Órás László társelnök személyében, ki a banketten az iparosok képviseletében részt is vett. Köszönetet szavazott ezért Órás Lászlónak az előljáróság. Bejelentette még az elnök, hogy a mulasztó előljárósági tagok igazolása folyamatban van.

Örvendtesen vette tudomásul az előljáróság, hogy a testület bevételei az előirányzatot realisan szolgálja s hogy ezáltal az adósság törlesztése szépen folyik. Ezzel szemben sajnálatosan állapította meg, hogy a jóléonykodást, a menház fenntartását és a haviségelyeket szolgáló tőke rohamosan fogy, úgy hogy ha valamely különös gyűjtési akció nem lesz és nem lesz kivált eredménye úgy a nyomorban levő és segélyre szoruló tagjainktól a segély folyósítását és az agg menházban az aggok tartását kénytelenek lesznek — szígyenére az iparosságnak — beszüntetni.

Sajnálattal vette tudomásul ennek alapján az előljáróság a fenti célt szolgáló kultur és vigalmi-bizottság lemondását, azonban abban a reményben, hogy az iparosság megérlelssel fog sietni támogatására, egy új bizottságot jelölt ki, aki saját hatáskörében az szükséghez képest megfelelő alkalmas egyénnel egészített ki magát.

Ismertette ezután dr. Feld Aladár testületi ügyész szerkesztésében az iparosok által követendő álláspontot a 10 százalékos luxus adóval szemben.

Majd a szervező-bizottság javaslatait, amelyeket az előljáróság tudomásul vett és elfogadott. Így az új kultur és vigalmi-bizottságnak feladatává tette, hogy 2 hetenként ismeretterjesztő előadást rendezzen.

Köszönetet mond az előljáróság Bielik Imre püspök urnak 200, a Dréher Hagenmacher-féle sörgyárnak 400, Lóvy Andor 200, Holdy Sándor 60, Gavalér Dezső és Váradt János Aradról 300 lei adományukért.

Tudomásul vette és hozzájárult a szervező-bizottság azon megindított akciójához, hogy az iparosok és testületek egy Országos Szövetségbe tömörítessenek Arad város székhellyel. Hozzájárult, hogy a tagdíjhátralékosoktól a hátralék adóvégrehajtó útján közadók módjára hajtassék be.

Végül elfogadta a cipész ipari szindikátus javaslatára azt, hogy átír a Kereskedelmi és Iparkamarához, hogy az ipari továbbképző tanfolyamot lehetőleg minél nagyobb anyagi eszközzel támogassa s hogy az iparosok műhely és üzlet bérleteinek biztosítása s a felmondás érvénytelenítése érdekében járjon közbe.

Indítványok és interpellációk következtek, mely után az elnök az ülést be-rekesztette.

Az órás és aranyműves iparosok akciója a lakbér-taxa leszállítása iránt.

Nagy meglepetést váltott ki az órás, ékszerész és aranyműves iparosok között az elnökség azon akciója, mellyel kéri a

tanácsot, hogy a lakberek után szedendő taxa kulcsát nekik mint termelő és inkább kisipari jelleggel bíró iparosok 10 százalékra szállítsa le. Nevezett iparosok kérelme méltánylandó.

Tűzfát mindenki az Ipartestület rendelkez, mert egyrészt kedvezményében kapja, másrészt jótékonyaságot gyakorol vele a Menház javára.

Kedvezményes fűrdőjegyek a Földműködőbe kaphatók a hivatalos órák alatt az Ipartestület hivatalában.

DEC. 25-ig
s zonzációs kedvezmény

SZÉKELY

POSZTÓÁRUHÁZBAN Str. Avram Iancu (Kossuth-u.)

Minden ezer Lelen felül vevő egy fin nadrágra és kétfézer Lelen felül vásárló pedig egy férfi nadrágra való szövetet kap teljesen ingyen ráadásul.

E kedvező alkalmat ne mulassza el senki.
Szigorúan szabott drák!

Karácsonyi
leszállított árakban

Teáskészlet színes	400—	Leu
Kávéskészlet	400—	"
Feketekávéskészlet	460—	"
Boroskészlet 6 személyes	56—	"
Vizeskészlet 6 személyre	56—	"
Likörkészlet tálcsa	84—	"
Befőtteskészlet 6 szem.	130—	"
Mozsdókészlet színes	480—	"
Étkezőkészlet színes	900—	"
Étkezőkészlet aranyos	1000—	"

Dizsműárak Konyhafelszerelés
Táblatűveg Képkerekezés

Eladás nagyban

Frații KOMLÓS Testvérek
gyári raktár: Oradea-Mare (Nagyvárad)
Str. N. Jorga (Zöldfa-u.) 17. Telefon: 372.

INGYEN

kap minden vevő november 20-tól december 24-ig

egy üveg Ixia, Chypre vagy Origan kölnivizet

a SAVOLY
ILLATSZERTARBAN.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Saját készítésű

Cipők 600 Lei
míg a készlet tart.

Gáll cipész, Reg. Ferd. 7a

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

A NAGY CIPŐELÁRUSÍTÁS!
GONDA TESTVÉREK Cipőáruházában Bulv. Regele Ferdinand

vevőink egyenes kívánságára meghosszabbított, hogy ezen kedvező alkalmat mindenki kihasználhassa. — Tálhalmozott raktár miatt az ő raktáron levő női-, férfi- és gyermekcipőket minden elfogadható árral elárusítjuk. — Wimpasngi hó- és sárolpók legjobb minőségben

CSAK NŐVEL NE...!

KALANDOS REGÉNY * Irta: MOLY TAMÁS

ELSŐ RÉSZ IZGALMAS EST A csillár.

Fél után tíz perccel, — tehát már hárszonnycadikán, — az óriási villócsillár beszüntette működését. És hirtelen, váratlanul, minden előzetes bejelentés, figyelmeztető makrancoskodás nélkül. Nagyon furesán és kellemetlen, amikor harmínchat égője egy pillantás alatt megszűnt világítani. A pompás, díszes szobában hirtelen a sötétség lett, mert ugyanakkor kirepedt a csillár működését az íróasztalon díszítő bronzlámpa is, melyet az íróasztal szélén csavartak fel, mert az íróasztalhoz ült és írt. Leírta két sorban a megállapodást, melyet sok előzőt meg s melynek szövegét nem tisztázták.

Tizenkilencen tisztázták, tehát a munka ment gyorsan. A tizenkilenc ur és hölgy esetében két pártra oszlott. Tizenkét ember a házigazdával s ez Mr. Harold Harcourt, egy nézetlen voltak s ez volt az egyik párt. A másik pártban egy emberből állott s ez az úr Austin Dodd. A vacsoránál kiderült, hogy Mr. Austin Dodd egy másképpen gondolkodik egy bizonyos dologról, mint a barátai, kikkel szemben s ennek természetesen fogadtatása volt. Ami érthető. A fogadás nagyon súlyos, arányaiban nagyszabású, természetesen végzetes, ami ebben a szobában szintén érthető.

Érthető azért, mert ez a tizenkilenc úr teljesen ősmérítők és ha nem is inkább érzi magát annak. Olyan emberek, kik kedvelik a fejtegető állítást, a meghatározásokat, a szokatlan és megdöbbentő, a látszatra kockázatos teret és eszeveszett vállalkozásokat. S ezek mellyen az élet egyetlen józan módja: a pénzszerezés. Ez nekik mindig veleje. Ez a cél valóban minden eszközt. Minden egyéb csúszkálomadt szórakozás, mely igazán fontos, de azért legyen mulatságos, s néha izgalmas s az urakat ezuttal egyarányú fogadás foglalkoztatta. Ez érdekelte őket s olyan komolyan, hogy megtárgyalták, mintegy nagy kereskedelmi szerződést.

Ennek dolgoztak buzgón, amikor hirtelen bejött a társaságra a sötétség. A következő pillanatban már mélyszéles csönd volt a könyvtárszobában. Az írógép is elhallgatott. Most nem lehetett látni mást, csak néhány kisebb és nagyobb fénypontot a levegőben: szivarok füstje, a tüzes végét.

A csönd legfőképpen három másodpercre tartott. Most már nagyon érezték a sötétséget. A házigazda hangja lett hallható fél fél meglepve, fél fél ingerülten kiáltott: — Mi ez? Tréfa? Nem szeretem az ilyeneket!

— A vezetéknek lett valami baja. — A megnyugtatólag az egyik vendég. — Az íróasztalon a lámpa szintén nem világít meg a gépről.

— Meglepetés ez, talán szándékos; de lehet, hogy véli egy másik úr. Néhányan nevetnek.

— A menyasszonyod intézkedett te Archibald? Nem akarja, hogy sokáig ülj itt együtt, — tréfálkozik valamelyik barát, de jólelkűen; dehogyan is bánthatná a házigazdát.

— Erre azonban rögtön hozzáfűzi egy másik, sötét komolysággal, határozottan:

— Megmondtam már: csak nővel ne legyen az ember!

Harsogó kacaj, taps, lábdobogás zúg fel a sötét szobában.

— Bravó Austin! De azért tartjuk a fogadást!

Nem is a hangjáról, a kijelentéséről ismertek rá, erről a rövidre fogott megállapításról. Ez ő, az ellenpárt, egymaga tizenhárman szemben. A most létrejött fogadás hőse. A szivarok, cigaretták, éleken világítanak a sötétben.

— Hallo, Austin! — mondja az egyik úr. A legnagyobb sötétségben is ez a meggyőződésed?

— Nem tudod, pajtás, hogy a sötétben már nem is a nő a veszedelmes? Akkor már mindegy, ilyenkor mind egyforma! — vihogja egy másik.

— Ha sötétben vagytok, ha világosságban, ez nem változtat az én fölismerésemen, — mondja erre Dodd Austin komolyan. — Ez olyan igazság, mely megmarad igazságnak, történjék bármi.

— Atkozott csillár! — mordul fel harsogóan a házigazda. — Hallo, Parker! Nézzen utána, hogy mi leli ezt a...

— Már megtörtént, uram! — szólal meg egy hang az ajtó mellett. — Nem hiszem, hogy a vezetékben van a hiba. Az egész villában mindenütt égnek a lámpák rendesen... Talán a csillárt érte valami baj...

— Az ebédelőben világít a csillár? — kérdi a házigazda.

— Igenis, uram.

— Akkor menjünk át a...

Ebben a pillanatban kigyúlt a könyvtárszoba pompás csillára. És az íróasztalon a szép bronzlámpa is kigyúlt.

— Jó estét! — mondta ártalmatlan humorral Mr. Oliver Wright, ki az írógép mellett ült és gépelte a megállapodást.

Az urak egymásra néztek, a csillárra néztek, a lámpára néztek, az ajtó mellett álló komornyikra néztek, mosolyogtak, nevettek.

— Érdekes! — mondták néhányan. — Világítási hatás ez is. De furesán hat, amikor váratlanul, hirtelen sötét lesz a szoba. Az ember szinte megijed.

Parker némán meghajította magát és kiment nesztelenül.

Az urakat nem zavarta tovább ez az apró eset; nagyon jókedvűek voltak. Jól érezték magukat a pompásan berendezett szobában. A falak mentén hatalmas könyvespolcok nyultak föl a mennyezetig, a sarokban keskeny tolétra, melyen föl lehet küszni a felső polcokon levő könyvekhez. Nagyszerű könyvtár; a könyvek jó része félbörkötésben; sorok egyforma vászonkötésben. Komolyan, tisztelettel falkasztóan hatottak ezek a könyvek. Határozottan ők adták meg értékét a drága bútorokkal díszített szobának.

Az egyik sarokban óriási íróasztal, mely elbírná a legnagyobb munkát; hogy alig veszik hasznát, ez valahogyan megért. A ragyogó padlón drága perzsaszőnyegek ékeskedtek. Egy másik sarokban rövid, tagbaszakadt, zömök zongora világított széles, fekete százában vakítóan fehér billentő sorát.

Furcsa, de így van: mindezek ellenére meg lehetett érezni, hogy a könyvekhez nem nyúl senki, az íróasztalnál nem gyötrődik senki, a zongorán pocskék mód divatos útszéli nótákat játszanak le ujjak, melyek ha ököbe szorulnak, jóval nagyobb hozzáértéssel boxolnak, mint muzsikálnak.

Mindenféle apró asztalok, kicsiny és nagy dobozokkal: cigarettával, szivarral, hamutartóval. Asztalokon mindenféle fajta pompás pálinka; hűtődobozokban különféle pezsgő, zamatos fehér bor, szódavíz, külön ápolat vörös borok. Van itt még sör is, minden, bőven. Jó itt lenni. Az urak nagyon jól érzik magukat.

A társaság folytatja a tanakodást: miben állapodjanak meg ők tizenhárman azzal az egygel szemben. A fölmerült eset nagyon érdekelte az urakat. Hamarosan el is felejtették, hogy a csillár az imént hirtelen cserbenhagyta őket néhány másodpercig.

telen cserbenhagyta őket néhány másodpercig.

Csak a házigazda nézett föl még néhányszor a csillárra és a fejét csóválta. Valóban Anny tréfálja meg őt ilyenformán? Nem tudta megérteni, az imént miért aludtak ki hirtelen egyszerre a lámpák? és azt se tudta megérteni, miért gyúladtak ki újra, szintén minden megállapítható ok nélkül? és leste, a csillár mikor fogja megismételni ezt a tréfát?

(Folyt. köv.)

Egy komplett hálószoba butort,

Egy női arany órát,

Egy tucat női florharisnyát

**NYERHET
INGYEN**

minden vevő, ki **300 Lei** értékű árut **vásárol**

ROTH
csipkeáruházába
Sas-passage

Ahol legolcsóbban beszerezhető: női ruhaszövetek, flanelek, barchetek, belés árak, vásznak, harisnyák, keztyűk stb.

A hálószoba buior az üzletben meglekethető.

Legtinomabb angol férfi- és női szövetek gyári árban

Spiegel & Olárynál
ugyszintén belés árak prima minőségben.

**NAGYÜZEMEK
TUNGSRAM
ÉGŐVEL VILAGITANAK**

**A LEGGAZDASÁGOSABB
IZZÓLÁMPA!!**

chwartz Lajos uriszabó, Ep. Ciorogariu(Uri)-u. 1.

Osram-Nitra

A kirakat,
melynek világítása
a nézőt kópráztatja,
vesztit vonzóerejéből.
Kísérletezzén
Osram-Nitra, opállal.

opal

Osram lámpával
tökéletesíti világítását

BURGONYA

válogatott kilója 3 Lei 50
bani. 50 kg. vételnél áren-
gdménnyel házhoz szállítva
Spitz, G. Mosoiu, Kert-u. 1

Utlevel és Vizum

ügyekben
legolcsóbb, leggyorsabb, legpontosab
SCHREIER
Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca 1. sz.
Weiszlovics-ház.

Harisnya, keztyű, csipke, hímzések, rövidárak és
SZABÓKELLÉKEK
GYAPJU SWETTEREK
legolcsóbban beszerezhetők
Kék Csillag Aruházban
Plaja Untrii (Szt.László-tér)

KÉZIMUNKÁK ÚJDONSÁGAIM MEGÉRKEZTEK
Nagy választék, varrott perzsa és kelim szőnyegek,
függönyök, terítők és párnákban. Készen, kezdve,
rajzolva, Viktória munkatíval. Előnyömdám legújabb
mintákkal bővítve. Pamutok, selymek, cernák nagy
raktára. Ju-
tányos árak. **KEPES ETELKA, Avram J. 12.**

50%-ot megtakarít, ha az általam
készített **előmelegítő kályhát**
állíttatja cse- **BRAUN ARNOLD**
répkályhájába. **Sirul Cerbilor (Szarvas-sor) 17**
Ugyanott festékes kannák és bádóg árak raktáron.

Ruhákat legolcsóbban fest, tisztít; gallérokat
és kézeleket leg-
szababban **mos és vasal**
Szabó László Szt. Ladislau (Körös-utca) 1.
Fiók: Bazárépület.

Kisebb és nagyobb
iparvágányos telkek
a főváros kellő közepén
bérbeadó és eladó
**Tűzfűtő és egyéb vagonár-
kat beraktározásra elfogadunk.**
„ILFOV” S.-A.
Bucuresti, Strada Páris No. 2.

VEGYTISZTÍTÁST VÁLLAL

Patyolat gőzmosóda
Str. Gen. Mosoiu (Mezei Mihály-utca) 7.
MOS, TISZTÍT, VASAL
Kivánaira házhoz küld és hazaszállít.

Szőlősgazdákai

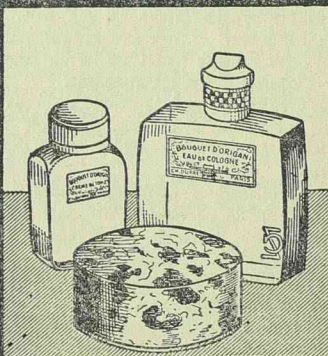
és bortermelőket saját érdekében figyelmeztetjük, hogy egyesek nagy reklámmal igyekeznek felvenni megrendeléseket olyan címen, mintha saját telepükön termelnének oltványokat. Így a megrendelők sok esetben csak kísérletezőktől kikerülő hitvány oltványokat és gyökeresített direkt termőket kapnak. Ennek elkerülése végett figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy szőlőoltványok és direkt-termék a legjobb minőségben és szavalóság mellett csak

Balc & Co. Comon
főcégnél szereshető be.

Oradea-Mare, Str. Podgorilor (Nilgesz-telep)
No. 101. A vasútállomással szemben.

Az előkelő világ

csak Ch. Dupré féle

BOUQUET d'ORIGAN
Kölnivíz, Rizsport,
hasznal Arczsermet
CH. DUPRÉ PARIS

Fehérnemű szalonunkat

a mai kor igényeinek megfelelően kibővítve és a legmodernebb gépekkel felszerelve ujjonnan **megnyitottuk**. Kérjük a n. é. közönség további szives pártfogását

Rosenbergné és Krauszné
Pável-utca 18. szám.

GALVANI

A LEGJOBB ELEM

Gyártja: Galvani gyár, Timișoara.

Üzletünket áthelyeztük

Strada Cuza Voda (Szacsavay-utca 17.) És raktárunkban levő butor, szőnyeg, Wertheim-kassza, iroda berendezések, iroda falak rendkívül lezártított árak mellett árusítjuk, tessék az alkalmat felhasználni. — Tisztelettel

Beck és Benjámín Strada Cuza Voda (Szacsavay-u.) 17. s.

»SENGBUSCH«

amerikai **TENTATARTÓ** kizárólag
SONNENFELD
r.-l. papírházában Oradea-Mare, Pia Regina Maria 3. kapható

ASZÓD!

S-féle zant

PÖRKÖR

KÁVÉI

izre utánózhatt

Ujj természeti

TEA RU

LITERJE 3 L

Aszód!, Sas-1

Irodabutorok, parketták

Rimanóczy

Mindenféle fűtő és tölgy-fűtő, jutányos áron, rendű minőségben kapható

műbutor és parketya rt. Oradea-Mare Szo Clujului 117. Telefo

Kárpitos

munkákat a legszebb kivitelben jutányos áron készít
Kovács kárpitos

Strada Francisc Deac (Deák Ferenc)-utca 1.

S **Eredeti angol szőve**
legolcsóbban beszerezhetők
SCHNEIDER és MIHELFI posztolók
Reg. Ferd. (Rákóczi)-ut 10. és Avram J. (Koss

Asztalos műhelyeme

teljesen megnagyobbítva és villar berendezve Szacsavay-utca 76 szá
Str. Cogalniceanu (Várady
mond-u. 43 sz. alá helyezte

A n. é. közönség további szive fogását kérem, tisztelettel
Vass József
épület- és műbutor-asztalos

Csomagoló papir

Fűszeres **zacskók**
Gyógytári
Cukorkás
Porkapszulák, recepti-borítéko minden mennyiségben gyári áron a
„Atlantic” papírzacskógyá
Oradea-Mare Vitéz Mihály-tér 14. szeresh

Petroleumot

Benzint

Gázolajat

Pacurál

(Fűtőolajat)

előnyös ár és fizetési feltételek me lett, saját tartánykocsijaiban sz

„ILFOV” S.-A.

Bukarest, Strada Páris No.

NYILATKOZAT

Nyilatkozat

A Grol Lassen-cég igazgatójának nyilatkozata nincs egyéb megjegyezni való, mint az, hogy a Koppel által említtetett árnyalások három ízben megegyezések voltak. Azonban, amikor aláírásra került, a két igazgató úr magyarázatát követően, a megállapodás peremétől. Közben a kinlevőségekből álló beinkasszáltak, saját maguk körül, körülbelül 400,000 leit felvettek, a valószínűsítés berendezését a Hellmann építési irodahelyiségei helyettesítették, nekünk több mint 4 hónapig egy banit sem fizettek. A nyilatkozatára majd a büntügyi eljárás során kiderül az urak a méltó választ meg-

Dr Kepes Miklós
az Angol-Osziptrák Bank nagyvá-
rádi fiókjának ügyésze.

TÖZSDE

Budapest, november 29. Nyitás:
23 fél, Newyork 517'87, London
2 Páris 2795, Prága 1555. Budapest
23 fél, Bukarest 270, Bécs 0.0072 fél.
Zárás: kárest, november 29. Zárlat: De-
Páris 1065, Newyork 197 fél, Lon-
don 20, Róma 893, Zürich 38'40, Bécs
595.

Zürich, november 29. Zárlat: Ber-
lin 123 háromny., Amsterdam 209
Newyork 517'80, London 2398, Pá-
ris 273, Milánó, 2250, Prága 1555, Buda-
pest 0069 fél, Belgrád 750, Varsó 99 fél,
Bécs 265, Bécs 0.0072'85.

Budapest, november 29. A szom-
tagánforgalom: Magy. H. 530, Keresk.
25, Osziptr. H. 144, Fölh. 270, Hazai B.
25, esti Hazai 3700, Borsod-Misk. 173,
Bécsi 148, Hungária 138, Viktória
14, Köszén 3300, Salgó 575, Kohó 450,
Bécsi 975, Magnezit 2175, Ganz-Dan.
Ganz-Vill. 1500, Rima 134, Magy.
114, Magy. cukor 2600—2625, Geor-
25, Mezőh. cukor 203, Részv. sör 325,
Berger 215, Brassó 420, Österm. 280,
Bécsi 300—310, Nasici 2400, Faterm. 112
15, Ofa 605, Levante 205—210, Tröszt
Nova 164, Allamv. 510.

MOZI

A maharadza győzelme a Dorian-
színházban. Ma, vasárnap kerül utol-
mára ez az izgalmas kalandor-
mű, melynek a főszerepét a kalandor-
kedvenc hőse Luciano Albertini ala-
tala. Egy világhírű szállodában egy
ékszerlopás történt és a tolvajlással
szemben indíjant gyanúsítják. Börtönbe
vitték, onnan megszökik és itt kezdődik a
látott izgalmas kalandor-hajszja. Az
előadások ma, vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor
fognak. A három órás előadás mérsé-
kelt helyű. Holnap, hétfőn bemutat-
ják a "Dorian-film".

„1 üzet, 2 főnök, 3 feleség” címmel
szombaton ment először az Apolló-
színházban ez a darab. A cím teljesen fedi a
mű eredetiségét, kitűnő téma, amely e-
gyesben egyedülállóan tökéletes, mond-
hatunk legjobban, a legkitűnőbb amerikai
művészek a főszereplői, mindez igazolja azt
a látatlan sikert, amelynek már tegnap
helye volt az Apolló és amely előrelát-
ással minden előadásán csak fokozódni

„Gyermek sirhantja” a Passage
színház (Vigadó) mozgószínházban. Ma,
vasárnap utoljára kerül műsorra a „Gyer-
mek sirhantja” című izgalmas amerikai
mű. Egy amerikai házaspárnak egyet-
len leánya van, kit szülei szeretettel vesz-
től körül. A férj a megélhetésért küzd, a
felesége pedig a nagyváros életében keres

szórakozást. A gyermek beteg lesz és az
anya helyett, hogy ápolná, egy álarcos-
bálba megy. Ezen éjjel a gyermek meghal.
A házastársak el akarnak válni és elosz-
tják a vagyonát, azonban egyet nem tudnak
felosztani: a gyermek sirhantját. Az izgal-
mas drámát megelőzi egy 2 felvonásos
burleszk: „Marcsa, a mindenes”. A Passage
mozgószínházban a helyárok a régiék ma-
radtak. A fél 4 óras előadás mérsékelt
helyű.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Vasárnap d. u. fél három órakor: Sztambul ró-
zsája, Bihari Sándorral, mérsékelt helyárrakkal.

Vasárnap d. u. 5 órakor: Antónia, mérsékelt
helyárrakkal.

Vasárnap este fél 9 órai kezdettel: Meghalok
utánad, újdonság harmadszor, bérletlen kívül.

Hétfő: Meghalok utánad, A) bérlet.

Kedd: Három grácia, B) bérlet.

Szerda: A házasságok az égben kötöttek, új-
donság 1-ször, premierbérlet, bérletlen kívül.

Csütörtök: A házasságok az égben kötöttek,
újdonság, 2-ször, A) bérlet.

Péntek délután fél 4 órakor: Mikulás, gyermek-
előadás.

Péntek este: Reggeltől-hajnalig, nagy divatrevü
1-ször, bérletszűnetben.

Szombat délután: Nagyhercegnő és a pincér,
olcsó helyárrakkal.

Szombat este: Hajduk hadnagya, Bihari Sán-
dorral bérletlen kívül.

Vasárnap délután fél 3 órakor: Huncut a lány.

Vasárnap délután 5 órakor: Karenin Anna,
mérsékelt helyárrakkal.

Vasárnap este fél 9 órai kezdettel: Hajduk had-
nagya, Bihari Sándorral, bérletlen kívül.

Hétfő: Hajduk hadnagya Bihari Sándorral, A)
bérlet.

A hét összes előadásaira a jegyeket már vasár-
nap reggeltől kezdve árusítja a színházi pénztár.

Meghalok utánad

— Egy erdélyi operett bemutatója a színházban —

Az erdélyi dráma után szárnybontogató kísérle-
teket tesz az erdélyi operett is. A „Meghalok
utánad” szövegtárgya és zenéje egyformán erdélyi
termés. A librettista Kálmán Andor, akinek sok
hangulatos dala forog közlésen, a zenét György
Emil szerezte. Szövegíró és zeneszerző nem egészen
szerencsésen találkoznak a Meghalok utánadban,
mert míg a zene friss, invenziós, néhol megle-
pően dallamgazdag, a szöveg inkább általánosság-
ban kissé vérszegény. A mesés szöveg inkább a
gyengéje Kálmán Andornak. De ezen nagyot len-
dít a sokszor fordult, ötletgazdag dialógok eső-
je, amelyben különben Kálmán Andor megfelelő
rutináltságot mutat. György Emil melodikus zerk-
viti ambícióval ivelnek a zerkoviti régiókban,
egy kis utánérzés itt is, ott is felfedezhető, felté-
len ügyessége, operettszerzésre való rátermettsége
azonban el nem vitatható.

A kísérlet s az operett megállapítható sikere
arra vallanak, hogy igenis az erdélyi színházgató-
nak módott kell nyújtani az erdélyi operett kibon-
tázásához. A Meghalok utánad úgy tudjuk, más-
különb, hogy Aradon nyolcszor ment telt házak
előtt. A közönség tapsai elsősorban Bihari „Nán-
dornak és Sós Mihálynak szólottak, ennek a két
ragyogóan tehetséges komikusnak, de jó volt Bi-
czó is, aki elvitathatatlanul szép koloratúrával ren-
delkezik s játékkészsége is fejlődőben. Úgyes volt
Barna Sári, kifogástalan Rohonczy s kisebb
szerepeikben Galambos és Madasné. (bl.)

— Délutáni előadások. Vasárnap délután két
előadás lesz a színházban. Fél 3 órakor Sztambul
rózsája kerül színpadra. Ahmed bejt Bihari Sándor
fogja énekelni, míg a női szerepeket Biczó Margit
és Beteg Bébi játsszák. Délután 5 órai kezdettel
Lengyel Menyhért világhírű színműve, Antónia
fogja szórakoztatni a közönséget, mely az előző-
telből ítélve, zsufozásig megtölti a színház néző-
terét. Az Antónia főszerepeit Jósika Mici, T. Po-
gány Janka, H. Körösi Juci, Kertész Mancsi, Beteg
Bébi, Tóth Elek, Bihari, Gróf, Hevesi, Galambos és
Madas játsszák. Mind a két délutáni előadás mérsé-
kelt helyű.

— Meghalok utánad. Az a nagy siker, mely
Kálmán Andor és György Emil operettjét két estén

át kísérte, igazolta azokat a várakozásokat, ame-
lyekkel a közönség a Meghalok utánad elé tekintett.
Ez a kitűnő operett még két esti előadásban kerül
színpadra, vasárnap bérletlen kívül, hétfőn pedig A)
bérletben. Mind a két előadás a premierszerep-
lőkkel.

— Csathó Kálmán új vigjátékának bemutatója.
Csathó Kálmán az új magyar színpadi írás egyik
legtehetségesebb és legnépszerűbb mestere az idei
szezonban a budapesti premierek közül ismét magá-
nak szerezte meg a legnagyobb sikert, az irodalmi
elismerést. A Nemzeti Színházban bemutatott a
„Házasságok az égben kötöttek” című vigjátéka
olyan hű és kedvesen komikus képét mutatja a
mai társadalomnak, amelyhez hasonló magyar
színpadon még nem játszottak. Az új rokon szer-
zője ezzel a darabjával a legszeleesebb rétegekben
is ismertté tette nevét, úgy, hogy a Házasságok az
égben kötöttek minden színháznak hosszú ideig
kasszadarabja kell, hogy legyen. A nagyszerű ma-
gyar vigjáték nálunk a legjobb előadásban kerül
színpadra, amennyiben a főszerepeket Grófné Polgár
Mariska, T. Pogány Janka, Benes Ilona, Kertész
Manci, Gál Piri, Galambos Elemér játsszák. A Há-
zasságok az égben kötöttek szerdán bérletlen kívül
és premierbérletben és csütörtökön A) bérletben
kerül színpadra.

— Reggeltől hajnalig. Az egész város arról a
fényről, pompáról és ragyogásról beszél, amely
pénteken este a Reggeltől hajnalig című divatrevü
keretében a városi színházban fel fog vonulni. A
kilenc képből álló revü próbái már nagyban foly-
nak Hetényi Elemér vezetése mellett. A főszere-
peket Biczó Margit, Jósika Mici, H. Körösi Juci,
T. Pogány Janka, Barna Sári, Beteg Bébi, Rohonczy,
Bihari Nándor, Hetényi, Madas, Stoll, Galambos,
Sós, Hevesi és Kornai játsszák. A péntek esti elő-
adás bérletszűnetben megy.

BUTORSZÖVET

függőnyszövet brokátok,
HENCERTAKARÓK

ágy és asztalgarnitúrák. — Tekintse meg
óriási raktárkészletünket.

RAPID kárpitos anyag szaküzlet

Strada Alexandri (v. Teleky-utca) 4. szám.
Telefon: 13-79. sz. — Eredeti gyári árak!

Meghívó

Oradea-Marei Chevra Kadischa Izraelita
Szentegylet, f. év december hó 7-én vasárnap
délután 3 órakor az orth izraelita hitközség
tanácstermében választmányi ülést tart, melyre
a választmányi tag urakat ezennel tisztelettel
meghívom.

Leitner Lázár
elnök.

Tárgysorozat:

1. A körházi szabályrendelet tervezetének jóváhagyása.
2. Körházi és szentegyleti épületek tatáro-
zási költségeinek bejelentése és tudomásul vé-
tele.
3. Az igazgató főorvosi állás további be-
töltése.
4. A titkári állás további betöltése.
5. Jelentés az új temető átvételéről.
6. Személyzet fizetés javítási kérvényének
tárgyalása.
7. Egyéb jelentések és indítványok.

IXIA

Tudni akarja, mi a
sokat hallott szó: IXIA?
A primadonna így kiált:
Juci, kérem az Ixiát!
Nem mese és nem bebona,
használja civil, katona,
a dandy és a dáma hát,
persze nem használ mást, csak Ixiát.
És sorolhatnám esteig
kik élvezik és szeretik.
diszkrét, izgató s elegáns,
nem is érheti semmi gáncs.
A kölnivizek közi vezet
és ingyen kapnak egy üveget
az összes vásárlók, akik
mától kezdve egy hónapig
felkeresik a „SAVOLYT”.

Kapható a következő illatokban: Eau de
Cologne, Russe, Chypre, Origan, Belles Fleurs

A legkisebb hirdetés ára 30 lei

A NAGYVÁRAD APROHIRDETÉSEI

Egy sor és egy sorozat

Aranyat, brilliáns, gyémánt köveket, ezüst tárgyakat állandóan magas árban vesz Horváth ékszerkereskedő, Piata Unii

Levelezés

„Állandó”, „Inparvialat”, „Szilagyás”, „Discreció”, „Szakember”, „Birtokfejlesztés” jellegű levelek van a kiadóban. 847

Házasság

Házasságközvetítési ügyben méltóságos bizalommal Faragó Jenő budapesti irodájához fordulni, no díjtalan felvilágosítással szolgálnak. Faragó, Budapest, Népszínházutca 12. Cégjelölésen levelezés. Összekötötték: Románfiából, Sióvenkőből, Jánosvárból, Magyarországból. 32

Lapunkban megjelent jellegű házassági hirdetések: díjtalan felvilágosítást ad Faragó budapesti házassági irodája, Népszínházutca tizenhat. 33

29 éves keresztény oklevél gazdász vagyok. Felségül keresek oly házian nevelt hozzáim illő leányt, kinek hozományát földmunkákban fekszik. Csakis oly leányok írjanak, ahol józan életű férjre és dolgozó kézre van szükség. Vallás mellékes. Jellege: „Arva vagyok”. Hegedűs Hirapirodába. 853

OKTATÁS

Kettős könyvvitelt tanít felolvasással mérlegképes könyvelő. Cim: Hegedűs Hirapirodában. 864

Minta iroda

csakis gyakorlatilag tanít könyvvitelt, levelezést gyorsírást, gépirást, nyelveket.

Fordítások

Könyv-reviziók és felfedezések.

DONÁT

Strada Gojdu Nr. 30. Október elsejétől külön román tanfolyam román tanár vezetése alatt.

KALUCSNI és HÓCIPOK

szakszerű és speciális javítása

gumi javítóműhelyben Ezredévi Emléktér 16.

Magas árban veszek

brilliáns, arany, ezüst ékszereket és díszítványokat, töredék aranyat, ezüstöt, arany szappant, arany és más hamis fogakat.

Frensd Benjámín

ékszerész, Nagyvárad, Calea Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 11. Szociális-üzleti épület. Árakat előre kapható.

LAKÁS

LAKÁS

Központban különbejárta utcai butorozott szoba azonnal kiadó. Cim: a kiadóban. 834

Központban butorozott szobához farsat keresek. Str. Vlahuta (Szent János-utca) 30. sz. 849

Központban különbejárta elegáns butorozott szoba esetleg ellátással, magános uriembernek kiadó. Cím: „3000 ezer” alatt a kiadóba kerek. 850

Butorozott szoba, külön bejárattal, kiadó. Cim: a kiadóban. 841

Legjobb helyen egy vagy kettő utcai szoba üresen, varrodának, irodának sürgősen kiadó. Iroda: Str. Ep. Pável-utca 5. 857

Két egymásba nyíló, csinosan butorozott szoba, konyhaszobával havi egyezer Leiert azonnal elfoglalható. Iroda: Strada Ep. Pável-utca 5. 867

Akinek átadó lakása van forduljon hozzánk bizalommal

Akinek lakásra van szüksége azonnal adunk és garantáljuk a beköltözést

ARDEAL

lakás, ingó és ingatlan közvetítő iroda, főposta mellett, Posta (Uri-ut) Telefonszám: 203.

Alkalmazás

Könyvelő levelet k. Cim: a kiadóban. 845

Kitűnő főzőnő, fiatal, felvétetik 3 tagu családhoz, szobaleány mellé. Str. Ep. Ciorogariu (Uri-ut) 15. sz. Marton. 831

Vidéki vegyesáru kereskedésbe keresek fiatal segédet azonnali beépítésre. — Románul tudó előnyben. Kohn Pál Ginta. 843

Ok. szeszgyárvető, 17 évi ipari és gazdasági gyári gyakorlat, gépkezelő vizsgával rendelkezik, állását változtatni óhajlik, műszaki és irodai dolgokat önállóan, szakzerűen végzi. Megkereséseket a kiadónivalat továbbít „Szakember” jellegű alatt. Ny

Kanulával rendelkező volt vasúti pályafelügyelő bármilyen állást keres. Cím: „Megbiznát” jellegű a kiadónivalatba. 813

Fehérnemű varrónő házakhoz ajánlkozok. Cim: Hegedűs Hirapirodában. 851M

Egyedüli villanyerőre berendezett arany

ezüst és platina lánckészítő műhely. Szolid árak. Ékszereket és minden e szakmába vágó dolgokat készítek.

SICHERT

Reg. Ferd. (Rákóczi-ut) 7-a. az udvarban.

Utazól vagy ügynöki állást keres Szatmár város vagy környékére, kaució képes képzett tüzetember. Címeket „Szamos” Hirapirodába kérés, Salmár. 848

Adás-Vétel

Herceg Ferenc összes műveit, a Klasszikus Regénytár összes kötetét megvételre keresem. Cim: Hegedűs Hirapirodába. 802

Vendéglő italméresi joggal, beköltözhető lakással, hazzal együtt eladó. Cim: kiadónivalatban. 855

Modern ház, beköltözhető 3 szobás lakással eladó. Str. Lakatos-utca 22. 823

Szalon garnitúra és hencserek eladó Str. Episc. Ciorogariu (Uri-ut) 2. Karpatosnál. 837

Házak eladók. Házaladás, megbízásokat vállalunk. — Közösönként megzárunk. Magánpenzket jutalékkal kihelyezünk. Adásvételi R-t Parcul iraián 12. Értékesítés délután. 5

Használt fekete női télikabát és egy leánykabát prémel díszítve, jó állapotban eladók. — Cuza Voda (Szacsavay)-utca 19.

Urhölgyek

kinek nincs még divatos télikabátja, kosztümje, vagy elegáns estélyi bál ruhái, csak bizalommal Fülpő Dániel angol francia keresse fel

Strada Vlahuta (Szent János-utca) 12. sz.

Győződjön meg!

hogy legjobb, legistább és legolcsóbb fűszereket, valamint legjobb lisztet szerezhet be

GOLDSTEIN ADOLF

fűszer, csemege és cukorka üzletében, Bul. Regele Ferdinand (volt Rákóczi-ut) 36.

SZEGET UTOTT A FEJEMBE,

ruháimat miért szerezem be drágán

hiszen a legolcsóbban elkészíti

Schreier Emànel

uriszabó, Str. Cogal. Vári Zs. 2.

ESŐERNYŐ

legolcsóbb a készítőnél

RÖSENBERG TESTVÉREK

N. Iorga (Zöldfa-utca) 8. — Behúzás gyorsan készül

Vas- és rézesztergályos

munkákat, szereléseket, gépjáratásokat, speciális stancokat s mindenféle lakatos munkákat szakszertien készítnék.

Kovács és Kubicsek

Str. Millevard (Arany J.)-u. 14.

Egy kaszálógép, egy eke és két darab 8 hónapos »szetter« fajkutya (him és nőstény) eladó.

Calea Dorobantilor (Rulikovszky-ut) 20. Ezredesék. Földszint jobbra.

Eladó egy drb 3 1/2 - 4 1/2 varódi keleti perzsaszőnyeg, valamint egy komplett ebédő. Str. Ep. Ciorogariu (Uri-utca) 21. — Sp tznél. 827

Rőzsaburgonya, hagyma, fokhagyma, mindennemű főzelékek és hüvelyesek nagyban és kicsiben legolcsóbb árban kapható a városi bódében. 844

Mikszáth összes műveit diszkidásban megvételre keresem. Cim: Hegedűs Hirapirodában. 838

Zongora, keresztúros, rövid, eladó Reinherz, Str. Lakatos-utca 8. 818

Eladó magánház. Azonnal elfoglalható 3 szoba, fürdőszoba és az összes melléképítményekkel, minden elfoglalható árban. Kertváros 71. 852M

Eladó Váradtól 6 km-terre 60—150 katasztr. hód biztos szántóföld épületekkel is. 17—22 ezer Leivel. Strada Păscariului (Halász-ut) 28. 865

Platá Mih. Viteazul (Nagy-piac) legforgalmasabb részében 1 üzlethelyiség 3 szobával átadó. Cim: Hegedűs Hirapirodában. 862M

Urhölgyek

kinek nincs még divatos télikabátja, kosztümje, vagy elegáns estélyi bál ruhái, csak bizalommal Fülpő Dániel angol francia keresse fel

Strada Vlahuta (Szent János-utca) 12. sz.

Győződjön meg!

hogy legjobb, legistább és legolcsóbb fűszereket, valamint legjobb lisztet szerezhet be

GOLDSTEIN ADOLF

fűszer, csemege és cukorka üzletében, Bul. Regele Ferdinand (volt Rákóczi-ut) 36.

SZEGET UTOTT A FEJEMBE,

ruháimat miért szerezem be drágán

hiszen a legolcsóbban elkészíti

Schreier Emànel

uriszabó, Str. Cogal. Vári Zs. 2.

ESŐERNYŐ

legolcsóbb a készítőnél

RÖSENBERG TESTVÉREK

N. Iorga (Zöldfa-utca) 8. — Behúzás gyorsan készül

Vas- és rézesztergályos

munkákat, szereléseket, gépjáratásokat, speciális stancokat s mindenféle lakatos munkákat szakszertien készítnék.

Kovács és Kubicsek

Str. Millevard (Arany J.)-u. 14.

Egy kaszálógép, egy eke és két darab 8 hónapos »szetter« fajkutya (him és nőstény) eladó.

Calea Dorobantilor (Rulikovszky-ut) 20. Ezredesék. Földszint jobbra.

Elfoglalható magánház, tükör, csillár eladó. Strada Lakatos-utca 12. 863

Eladó 2 mtr hosszú, 1 széles perzsa. Str. Sft. Ladislaw (Körös-utca) 46. ajtó 6. 855M

Egy hálószoba butor sürgősen olcsón eladó. Váralunk fordításokat, utleveleket vizumoztatást, bármilyen megbízásokat. — Iroda: Str. Ep. Pável-utca 5. sz. 858

Teljes kovácsműhely berendezés eladó. Beius (Belenyes), Strada Podului 3. 854

Eladó 17 katasztrális hold szőlő Körösoldalon, a Fugyi fele első részén. Ebből 10 hold prima szántó, 7 hold szőlő, nagy gyümölcsös, kaszáló, 3 kuttal. A szőlőben azonnal elfoglalható háromszobás lakás, külön vincerellakás, istálló, kocsin és pince van. Értékesíthető: Kortsáros Lászlónál Str. I. C. Bratianu Szaniszló-utca) 22. 866

Hamis fogakat

brilliáns, platínát magában veszek. Raktáron levő órát és ékszer leszállított árban adok.

Kohn ékszerész

Avr. J. (Kossuth-ut) 7.

Karácsonyra

Gyermekjátékok, ajándéktárgyak, reticülök, oldal tárcák, manóir casetták nagy választékban. — Leszállított olcsó árban

SZABÓ

fésűáruházban

Sas-passage 42. szám

Eladó házak.

196 darab beköltözhető magán, bér és üzletházak, kedvező fizetéssel. Kiseb-nagyobb szőlők, butorozott szobák, 1, 2, 3, 4 esetleg 6 szobás lakások üzletek. Több lakásrészek. Ha bármit venni, eladni akar, forduljon hozzám, diszkrétan azonnal elintézem. Bizományba bármit elfogadok. WEISZ GIZI közvetítő irodája, Nagyvárad, Str. Tipografiei (Nyomda-utca) 4. Szaniszló-u. sarok.

Női ritikülök, fésűk, illatszerek, harisnyák, keztük, játékok

nagyválasztékban a D'or-ban Regele Ferdinand No. 16.

Veszünk

butorokat, szőnyegeket teljes lak- és iroda berendezéseket, Wertheim kaszt, zongorát, csillárokat, porcellánokat régiségeket stb. Meghívásra házhoz megyünk.

Frenkel és fia

Butor, szőnyeg és régiség kereskedők Str. General Moşoiu (Mezey Mihály-utca) 10.

Különfélék

Elveszett a Hattyú a Teley-utcai zárt drb envishat y kausugra felragaszt megálától kéri k ellenében a kiadóba za be.

Kölosönkönyvtár lehet ocska kiolvas v el ellenében a Hiriapirodában.

Gobelin himzést Str. Tat (Timár-ut) 8. sz.

Két — háromszáz tőkével társat kereskedelmi vállalat téséhez. Közre nem kívántuk. „Monopoli” jellegű kiadónivalatba.

Pénzkölosön betárl bármilyen bizos azonnal kapható. bejárta szobák sokat legyorsabba vetitnek. Iroda: Pável-utca 5.

40.000 — Negyven kézbiztosítókra adó. — Üzleti cserelakásokat, ingatlant gyorsan tititnek. Iroda: Str. Pável-utca 5.

ZENKER NÁ

fényképező, Str. (Szaniszló-utca) csak úgy egyező, hogy mily me

olcsó ár

kap mindenféle 1. Aki 6 drb 1. rendel 150 leiert, deka kap: 1 n. cabinet képet, 3 lepet és 1 lev. lap 2. Aki 12 drb. rendel 150 leiert, deka kap 3 dr. képet.

SZABÓ

fésűáruházban

Sas-passage 42. szám

Eladó házak.

196 darab beköltözhető magán, bér és üzletházak, kedvező fizetéssel. Kiseb-nagyobb szőlők, butorozott szobák, 1, 2, 3, 4 esetleg 6 szobás lakások üzletek. Több lakásrészek. Ha bármit venni, eladni akar, forduljon hozzám, diszkrétan azonnal elintézem. Bizományba bármit elfogadok. WEISZ GIZI közvetítő irodája, Nagyvárad, Str. Tipografiei (Nyomda-utca) 4. Szaniszló-u. sarok.

Női ritikülök, fésűk, illatszerek, harisnyák, keztük, játékok

nagyválasztékban a D'or-ban Regele Ferdinand No. 16.

Veszünk

butorokat, szőnyegeket teljes lak- és iroda berendezéseket, Wertheim kaszt, zongorát, csillárokat, porcellánokat régiségeket stb. Meghívásra házhoz megyünk.

Frenkel és fia

Butor, szőnyeg és régiség kereskedők Str. General Moşoiu (Mezey Mihály-utca) 10.

kályha

kályhas me Str. I. Cioras (Ber